

REV. JŌSHŌ ADRIAN CÎRLEA

CELE 48 LEGĂMINTE
ALE LUI BUDDHA
AMIDA

Dharma Lion Publications
CRAIOVA, 2014

Copyright © Adrian Gheorghe Cîrlea

Toate drepturile asupra acestei ediții sunt rezervate autorului. Reproducerea parțială sau integrală a textului, prin orice procedeu, fără acordul scris al autorului, este interzisă și se pedepsește conform legilor în vigoare.

Copyright © Adrian Gheorghe Cîrlea

All rights reserved. No part of this book may be reproduced without prior written permission from the author.

Sangha Buddhistă Jodo Shinshu din România

www.shinbuddhism-romania.info – site-ul oficial

www.josho-adrian.blogspot.com – blogul personal al autorului

Adrian Gheorghe Cîrlea

Oficiul postal 3, ghiseul postal 3,

Casuta postala 615, cod 200900

Craiova, Dolj,

România

telefon: 0725854326

e-mail: josho_adrian@yahoo.com

De același autor:

Buddhismul Compasiunii

Editura Sitech, Craiova, 2005

republicată pentru distribuție gratuită de Corporate Body of the Buddha Educational Foundation, Taiwan (2007)

Calea acceptării – comentariu la Tannisho

Publicată pentru distribuție gratuită de Corporate Body of the Buddha Educational Foundation, Taiwan (2010)

Învățături buddhiste Jodo Shinshu

Dharma Lion Publications, Craiova, 2011, retipărită pentru distribuție gratuită de Corporate Body of Buddha Educational Foundation, Taiwan, 2013

Printed and donated for free distribution by

The Corporate Body of the Buddha Educational Foundation

11F., 55 Hang Chow South Road Sec 1, Taipei, Taiwan, R.O.C.

Tel: 886-2-23951198, Fax: 886-2-23913415

E-mail: overseas@budaedu.org

This book is for free distribution; it is not to be sold.

Această carte este tipărită pentru distribuție gratuită.

Vânzarea ei este strict interzisă.

*Lui Gonen (Bogdan Barbu)
cu prietenie și recunoștință.*

CUPRINS

Cuvânt înainte.....	7
CAPITOLUL I	
Legămintele referitoare la Buddha Amida și Tărâmul său pur.....	9
Lumina infinită a lui Buddha Amida – explicație a celui de-al 12-lea Legământ.....	10
Manifestările transcendente ale lui Amida vor dura la nesfârșit – explicație a celui de-al 13-lea legământ (Viață Infinită).....	13
Tărâmul Pur al lui Amida dezvăluie în Lumina sa toate tărâmurile Buddhașilor – explicație a celui de-al 31-lea Legământ.....	17
Manifestările Tărâmului Pur - explicație a celui de-al 32-lea Legământ	19
CAPITOLUL II	
Legăminte referitoare la salvarea tuturor ființelor.....	27
Cele trei legăminte ale salvării – explicație a legămintelor 18, 19 și 20 ..	28
Așa zisa “excludere” din al 18-lea Legământ.....	35
Nașterea în zona de graniță a Tărâmului Pur – articol ajutător pentru “Cele trei legăminte ale salvării.....	42
Nici o discriminare între bărbați și femei în salvarea lui Buddha Amida – explicație a celui de-al 35-lea Legământ.....	47
Toți Buddha laudă Numele lui Amida și ne încurajează să-l rostim – explicație a celui de-al 17-lea Legământ.....	51
Ființele născute în Tărâmul Pur vor atinge Nirvana (Buddheitatea) – explicație a celui de-al 11-lea Legământ.....	54
Pacea și fericirea credinței – explicație a celui de-al 33-lea Legământ.....	60
Întoarcerea din Tărâmul Pur – explicație a celui de-al 22-lea Legământ.....	63
CAPITOLUL III	
Legămintele în care sunt descrise caracteristicile, capacitățile și activitățile ființelor care au atins Iluminarea supremă în Tărâmul Pur, după ce s-au născut acolo. Aceste ființe sunt uneori numite „oameni și deași (zei) din tărâmul meu”, „shravaka din tărâmul meu” sau „bodhisattva din tărâmul meu”.....	75
CAPITOLUL IV	
Legăminte referitoare la bodhisattva din alte tărâmuri	88

Cuvânt înainte

În momentul în care Dharmakara a devenit Buddha Amida, cele 48 de legăminte au început să fie metode efective pentru salvarea ființelor de pretutindeni. Această carte este o încercare personală de a le explica într-un mod simplu și ușor de înțeles în speranța că vor exista destui cititori care, înțelegându-le și acceptându-le în credință, vor primi adevărata salvare din naștere și moarte.

Pentru o mai bună înțelegere le-am împărțit în patru categorii:

1. Legăminte referitoare la Buddha Amida și Tărâmul său Pur
Acele legăminte vor fi explicate în primul capitol.
2. Legăminte referitoare la salvarea tuturor ființelor - vor fi explicate în capitolul al doilea.
3. Legăminte în care sunt descrise caracteristicile, capacitățile și activitățile ființelor care au atins Iluminarea supremă în Tărâmul Pur, după ce s-au născut acolo. Acestea vor fi explicate în capitolul al treilea.
4. Legăminte referitoare la bodhisattva din alte tărâmuri.
Vor fi explicate în capitolul al patrulea.

Dintre toate aceste 48 de legăminte, Shinran Shonin și ceilalți Maeștri ai tradiției noastre au acordat o atenție sporită unora dintre ele și le-au cam ignorat sau nu au vorbit prea mult despre celelalte. De ce au procedat astfel? Pentru că nu toate legămintele lui Buddha Amida sunt în mod direct legate de salvarea noastră ca ființe obișnuite sau nu conțin chestiuni necesare credinței ce trebuie primită în această viață. În conformitate cu clasificarea mea, putem spune că primele două categorii de legăminte sunt în mod special prezentate și explicate în scrierile lui Shinran, Rennyo și ale celor șapte Maeștri pe când celelalte două categorii sunt menționate mai rar sau chiar deloc.

De aceea, invit cititorii să se concentreze în primul rând pe înțelegerea legămintelor din primele două categorii, putând să le ignore pe celelalte, dacă doresc, ori să le studieze ca pe o extraopțiune. Cu toate acestea, datorită scopului lucrării prezente, am decis să explic pe scurt inclusiv legămintele care nu au fost tratate în amănunt de maeștrii tradiției noastre (categoriile trei și patru). Dar pentru că nu sunt avansat din punct de vedere spiritual iar cunoștințele și înțelegerea mea sunt limitate, explicațiile unora dintre ele sunt de asemenea, limitate.

Îi mulțumesc lui Rev. Jokyo George Gatenby din Australia pentru sfaturile sale în alcătuirea acestei lucrări și prietenilor mei din Taiwan (C.Y Wang și CBBEF) pentru eforturile depuse în tipărirea ei.

Namo Amida Bu

Josho Adrian Cirlea

București

26 octombrie 2558 e.b. (era buddhistă)

2014 e.n.

CAPITOLUL I

Legămintele referitoare la Buddha Amida și Tărâmul său Pur

Lumina infinită a lui Buddha Amida - explicație a celui de-al 12 –lea legământ -

“Dacă după ce voi deveni un Buddha, lumina mea va fi limitată, incapabilă să ilumineze cel puțin o sută de mii de kotis de nayuta de tărâmurile ale Buddhașilor, fie să nu ating Iluminarea perfectă”.

(al-12-lea Legământ)

Acesta este legământul în care Dharmakara, viitorul Amida, a promis că Lumina sa de Buddha va fi infinită. Această lumină infinită îmbrățișează, protejează și aduce înțelepciunea credinței (shinjin) în inimile și mințile celor deschiși față de salvarea lui Amida.

În capitolul 17 din *Sutra Contemplației*, se spune:

“Buddha Amitayus¹ are optzeci și patru de mii de semne caracteristice, fiecare dintre acestea cu optzeci și patru de mii de semne secundare ale desăvârșirii. Fiecare dintre aceste semne secundare emit optzeci și patru de mii de raze de lumină; fiecare rază de lumină strălucește peste tot de-a lungul tărâmurilor din cele zece direcții, îmbrățișând și niciodată abandonând pe cei care se gândesc la Buddha.”

Shinran Shonin a spus de asemenea, în *Immurile avantajelor din prezent*:

*„Nenumărați Amida Buddha
sălășluiesc în Lumina lui Buddha al Luminii fără de opreliști;
Fiecare dintre acești Buddha ai transformării² îl protejează
pe cel cu credință adevărată (shinjin)³”.*

¹ Amitayus înseamnă “Viață Infinită”, în timp ce Amitabha se traduce prin “Lumină Infinită”. Acestea sunt cele două aspecte ale lui Buddha Amida.

² Manifestări ale lui Buddha Amida în conformitate cu specificul fiecărei ființe.

³ Citiți capitolul “Cele zece avantaje în această viață ale unui adept nembutsu”, mai ales al patrulea și al șaselea avantaj, din cartea mea, „Învățăături buddhiste Jodo Shinshu”, Dharma Lion Publication, Craiova, 2011; retipărită pentru distribuție gratuită de Corporate Body of Buddha Educational Foundation, Taiwan, 2013.

Această Lumină a lui Amida înlătură întunericul din mintea ființelor, oferindu-le capacitatea de a se vedea pe ele însele așa cum sunt cu adevărat, adică fără nici o șansă de a atinge Buddhitatea prin vreo practică bazată pe puterea personală⁴ și de a percepe salvarea oferită de Amida ca fiind adevărată și efectivă.

Această dublă viziune este efectul pe care îl produce Lumina lui Amida în mintea și inima credinciosului și este ceea ce simțim, înțelegem și acceptăm când devenim deschiși față de Lumina lui Amida, adică atunci când primim shinjin.

De asemenea, Lumina lui Amida ne ferește de înțelegerile greșite ale învățaturii. Falșii învățători nu ne pot influența iar noi nu vom deforma esențialul Dharmeii Jodo Shinshu în prezentările noastre.

Lumina lui Amida este întotdeauna trimisă către ființele din toate zonele universului – “o sută de mii de kotis de nayuta de tărâmurile ale Buddhașilor”. “O sută de mii de kotis” simbolizează infinitul, “kotis” fiind un număr imposibil de calculat cu mintea noastră limitată. “Tărâmurile Buddhașilor” sunt toate locurile și lumile din univers, deoarece se consideră că fiecare sistem de lumi se află în grija unui Buddha care apare și predică Dharma acolo. Unele sisteme de lumi se află mai jos ori mai sus pe scara evoluției, în timp ce altele sunt manifestate de Iluminarea și Legămintele marilor Buddha, precum Buddha Vindecătorul (Yakushi Nyorai), Tara etc. Cei devotați unuia dintre acești Buddha, posesori ai unui Tărâm special, se vor naște acolo după moarte, prin diferite practici care îi conectează locului respectiv și își continuă drumul spre Iluminare sub îndrumarea aceluia Buddha. Însă în toate aceste Tărâmurile, Lumina lui Amida este vizibilă și laudată, mai ales de către Buddhașii care le guvernează și care o arată adepților născuți acolo. Asta deoarece toți Buddha sunt conștienți de metoda salvatoare a lui Amida și o recomandă tuturor ființelor⁵.

În capitolul unsprezece din *Marea Sutră*, se spune:

⁴ Cunoașterea profundă a limitelor noastre.

⁵ Vezi explicațiile celui de-al 17-lea Legământ din această carte.

“Lumina maiestuoasă a lui Buddha Amitayus este cea mai slăvită dintre toate. Nici o altă lumină a vreunui alt Buddha nu se poate compara cu ea. Lumina unor Buddha iluminează o sută de țărâmurile ale Buddhașilor iar a altora o mie de țărâmurile. Pe scurt, lumina lui Amitayus iluminează țărâmurile din est ale Buddhașilor, numeroase precum nisipurile Gangelui. În același mod, ea iluminează țărâmurile Buddhașilor din sud, vest, nord și din toate cele patru direcții intermediare, de deasupra și de jos.” [...]

“Lumina lui Amitayus strălucește și luminează toate țărâmurile Buddhașilor din cele zece direcții. Nu există nici un loc unde ea să nu ajungă. Eu [Shakyamuni] nu sunt singurul care o laudă și slăvește acum. Toți Buddha, Sravaka, Pratyekabuddha și Bodhisattva o laudă și slăvesc în același mod”.

Așadar, Lumina Infinită a lui Buddha Amida este o manifestare transcendentă, capabilă să ajungă peste tot în univers. Ea poate fi simțită în mintea și inima adeptilor sub forma shinjinului (credinței). Lumina lui Amida se află întotdeauna deasupra tuturor ființelor, deschise ori închise către ea. Prin această Lumină, Amida încearcă în permanență să influențeze ființele și să le facă să accepte salvarea oferită de Legământul său Principal (al-18-lea Legământ). Unele se deschid mai devreme sau mai târziu iar altele o vor face în viitorul îndepărtat. Însă Amida va continua să își trimită mereu Lumina lui salvatoare până când iadurile vor fi goale și toate ființele vor atinge Eliberarea.

Manifestările transcendente ale lui Amida vor dura la nesfârșit - explicație a celui de-al 13-lea legământ (Viața Infinită) -

“Dacă după ce voi deveni un Buddha, viața mea va fi limitată chiar și la o sută de mii de kotis de nayuta de kalpa⁶, fie ca eu să nu ating Iluminarea perfectă”.

(al 13-lea Legământ)

Acest legământ înseamnă pur și simplu că manifestarea transcendentă (corpul/aspectul Sambhogakaya sau Dharmakaya metodelor pline de compasiune)⁷ a lui Buddha Amida va dura la nesfârșit pentru binele tuturor ființelor.

Este foarte important să înțelegem că Amida nu este un concept abstract, ci un Buddha viu, cu un corp transcendent capabil de multiple manifestări. Acest corp și Tărâmul Pur sunt rezultatul legămintelor lui Amida care, după atingerea Iluminării, au devenit instrumente utile pentru eliberarea ființelor.

Ar fi o gravă eroare să ne raportăm la Amida exclusiv în termeni ultimi, ai realității de dincolo de formă (Dharmakaya naturii ultime) și să uităm manifestarea sa transcendentă (Sambhogakaya sau Dharmakaya metodelor pline de compasiune)⁸ în formă și Nume, deoarece fără acestea două nu ar fi existat nici o posibilitate pentru noi de a atinge Buddhitatea. Nu putem avea acces la Dharmakaya ultimă sau natura de Buddha așa cum suntem acum, în această viață și cu acest trup. De aceea, avem nevoie de un pod transcendent care să

⁶ “Kalpa” este o perioadă de timp imposibil de calculat. Formula “*kotis de nayuta de kalpa*” este adeseori folosită pentru a sugera infinitul.

⁷ Vezi capitolul “Despre Buddha Amida și Tărâmul său Pur” din cartea mea „Învățătură buddhiste Jodo Shinshu”, Dharma Lion Publication, Craiova, 2011; retipărită pentru distribuție gratuită de Corporate Body of Buddha Educational Foundation, Taiwan, 2013.

⁸ Nu putem înțelege Dharmakaya naturii ultime sau Dharmakaya Așaității însă Dharmakaya metodelor pline de compasiune se face cunoscută prin Lumină și Nume. Dharmakaya metodelor pline de compasiune este tot Dharmakaya ultimă, însă o Dharmakaya în acțiune de dragul ființelor sensibile.

ne ducă din lumea aceasta, a iluziei, nașterii și morții, către Buddhitate sau Nirvana. Acest pod transcendent este Buddha Amida și Tărâmul său Pur. Drumul nostru nu poate fi decât următorul: în timpul acestei vieți ne încredem în Buddha Amida ca Persoană Iluminată, mergem în Tărâmul său Pur după moarte și acolo devenim la rândul nostru, Buddhași.

Atât timp cât suntem neiluminați nu putem avea credință în Dharmakaya ultimă sau natura de Buddha. În această Dharmakaya putem sălășlui numai după ce devenim Buddhași, pentru că în acea stare orice dualitate este depășită. Asta nu înțeleg cei care neagă existența lui Amida în forma sa transcendentă și a Tărâmului său Pur.

Numai în Buddha Amida cu formă și Nume, adică în Amida cel descris în *Marea Sutră*, se poate avea credință adevărată. Shinran Shonin a vorbit de câteva ori în termeni ultimi despre Buddha Amida însă și-a încurajat întotdeauna colegii de practică să se încreadă în Amida în conformitate cu *Marea Sutră*, a cărui istorie povestită acolo a acceptat-o în totalitate.

Acest pod către Nirvana - Buddha Amida în corpul său transcendent⁹

⁹ Buddha Amida în manifestarea sa transcendentă (Sambhogakaya sau Dharmakaya metodelor pline de compasiune) și Tărâmul său Pur au fost de asemenea revelate lui Ananda și celor adunați pe Vârful Vulturului pentru a asculta predica lui Buddha Shakyamuni despre Amida. Această predică este *Sutra despre Buddha al Vieții Infinită și al Luminii Infinită (Marea Sutră)*. Următorul pasaj este o mărturie și un îndemn pentru noi să acceptăm în credință existența lui Buddha Amida ca Persoană Iluminată:

“Buddha i-a spus lui Ānanda: ‘Ridică-te, aranjează-ți robele, pune mâinile în gassho și venerează-l pe Amitayus’. [...] Ānanda s-a ridicat, și-a aranjat robele, s-a așezat în postura corectă, și-a îndreptat privirea către vest, și-a unit palmele în gassho, s-a plecat la pământ și l-a venerat pe Amitayus. Apoi i-a spus lui Buddha Shakyamuni: ‘O, Cel mai onorat din lume, vreau să îl văd pe acest Buddha, Tărâmul său al păcii și beatitudinii și adunarea sa de bodhisattva si sravaka.’

Imediat ce a rostit aceste cuvinte, Amitayus a trimis o mare lumină care a iluminat toate tărâmurile Buddhașilor. Munții de diamant care înconjoară lumea, Muntele Sumeru, împreună cu munții mai mari sau mai mici și tot ceea ce există au strălucit în aceeași culoare (aurie). Acea lumină era asemenea torentului care apare la sfârșitul perioadei de schimbare cosmică și care inundă întreaga lume, când

- va dura la nesfârșit, după cum promite al 13-lea Legământ. Chiar și “o sută de mii de kotis de nayuta de kalpa” sunt prea puține pentru a măsura viața lui Amida¹⁰.

De asemenea, viața infinită a lui Amida înseamnă că el va avea infinită răbdare și timp nelimitat la dispoziție pentru a ajuta toate ființele. Acest Legământ este în conformitate cu binecunoscutele versuri Mahayana¹¹:

miriade de lucruri sunt cufundate și când oricât de departe am privi nu există altceva decât imensa întindere de apă.

La fel era și torentul de lumină care emana din Amitayus. Toate luminile sravakasilor și bodhisattvasilor au fost întrecute și numai lumina lui Buddha a rămas singură strălucitoare și glorioasă. Atunci Ananda a văzut splendoarea și măreția lui Amitayus precum a muntelui Sumeru ce se ridică deasupra întregii lumi. Nu mai exista nici un loc neiluminat de lumina ce emana din corpul său glorios [Sambhogakaya sau Dharmakaya metodelor pline de compasiune]. Cele patru grupuri de adepți ai lui Buddha adunați acolo au văzut împreună toate acestea, în același timp. De asemenea, cei din Tărâmul Pur au văzut toate cele din această lume.

Atunci Buddha i-a spus lui Ananda și lui Bodhisattva Maitreya:

‘Ați văzut acel tărâm plin de manifestări excelente și glorioase, toate spontan produse de la pământ la

Cerul Sălășluirii Neprihănite?’

‘Da, am văzut’.

Buddha a întrebat: ‘Ați auzit de asemenea, marea voce a lui Amitayus expunând Dharma tuturor lumilor, călăuzind ființele sensibile pe Calea lui Buddha?’

Ananda a răspuns: ‘Da, am auzit’.”

¹⁰ În capitolul 12 din Marea Sutră, Shakyamuni i-a spus lui Ananda:

“Viața lui Amitayus este atât de lungă încât nu poate fi calculată. De exemplu, să presupunem că toate nenumăratele ființe sensibile din lumile celor zece direcții s-ar naște în formă umană și că fiecare dintre acestea ar deveni un sravaka sau pratiekabuddha. Chiar dacă aceștia s-ar aduna într-un singur loc, și-ar concentra gândurile și și-ar exercita la maxim puterea înțelepciunii pentru a calcula lungimea vieții lui Buddha în funcție de numărul de kalpa, nici chiar după o mie de milioane de kalpa nu ar fi în stare să facă acest lucru.”

¹¹ Mahayana sau buddhismul Marelui Vehicol are ca scop atingerea Buddheității de către toate ființele. Pe această Cale adeptul se leagă să practice Dharma nu numai pentru propria eliberare, ci a tuturor ființelor. Mahayana reprezintă un mare număr de școli buddhiste care se bazează pe canonul în limba sanscrită. Tradiția Tărâmului Pur care conține, de asemenea, mai multe școli, este unul din curente principale Mahayana.

*“atât timp cât va exista spațiul și ființele neiluminate,
fie ca eu să rămân pentru a risipi suferințele lumii.”*

Viața infinită a lui Amida reprezintă Compasiunea lui infinită. La nesfârșit va exista și va acționa pentru a ne salva pe toți, fără nici cea mai mică pauză, după cum el însuși a promis¹²:

*“Dacă în viețile care vor urma, timp de nenumărate kalpa,
nu voi deveni un mare Binefăcător
pentru a-i salva pe cei aflați în suferință, din toate cele zece direcții,,
fie ca eu să nu ating perfecta Iluminare.”*

¹² Marea Sutră, capitolul 8.

**Tărâmul Pur al lui Amida dezvăluie în Lumina sa toate
tărâmurile Buddhașilor
- explicație a celui de-al 31-lea Legământ -**

“Dacă după ce voi deveni un Buddha, tărâmul meu nu va fi strălucitor, dezvăluind în lumina sa toate nemărginitele și nenumăratele tărâmuri de neconceput ale Buddhașilor, asemenea imaginilor reflectate într-o oglindă clară, fie să nu ating Iluminarea perfectă”.

(al 31-lea Legământ)

Acest legământ este în strânsă legătură cu al 12-lea, unde Dharmakara, actualul Buddha Amida, promite că Lumina sa de Buddha va fi infinită, capabilă să ilumineze toate tărâmurile Buddhașilor¹³. Astfel, al 31-lea Legământ arată unitatea dintre Amida ca Persoană Iluminată și Tărâmul Pur (propria sa manifestare). Lumina lui Amida este de asemenea, Lumina Tărâmului său Pur.

După nașterea în Tărâmul lui Amida, toate tărâmurile Buddhașilor, numeroase precum nisipurile Gangelui, ne sunt revelate iar noi înțelegem caracteristicile deosebite ale fiecăruia dintre ele. Lucrurile care sunt acum de neconceput și de neînțeles pentru mintea noastră neiluminată le vom cunoaște în momentul în care atingem Buddhitatea în Tărâmul Pur. Expresia *“asemenea imaginilor reflectate într-o oglindă clară”*, înseamnă că în Tărâmul Pur nu există nici un fel de obstacol cauzat de karma rea, patimile oarbe sau ignoranță. Totul este dezvăluit în adevărata sa natură iar natura ultimă (Dharmakaya Așaității) a tuturor Buddhașilor și a tărâmurilor acestora este una și aceeași, chiar dacă manifestările și condițiile lor sunt diferite. Devenind Buddhași după nașterea în Tărâmul Pur înțelegem această unitate Dharmakaya dintre toți Buddha și tărâmurile lor.

¹³ *“Dacă după ce voi deveni un Buddha, lumina mea va fi limitată, incapabilă să ilumineze cel puțin o sută de mii de kotis de nayuta de tărâmuri ale Buddhașilor, fie să nu ating Iluminarea perfectă”.* Al 12-lea Legământ.

De asemenea, nașterea noastră în Tărâmul Pur împlinește aspirațiile tuturor Buddha¹⁴. Asta deoarece, așa cum se promite în al 17-lea Legământ, Buddhașii din toate tărâmurile laudă metoda de salvare a lui Amida și încurajează ființele să o urmeze¹⁵. Așadar, putem afirma fără teama de a greși că toate tărâmurile Buddhașilor sunt conectate la Tărâmul Pur, fiecare Buddha încurajându-i pe cei care se nasc în tărâmurile lor să se încreadă în Amida. Pe scurt, toate tărâmurile Buddhașilor indică spre Tărâmul lui Amida. Acesta ar putea fi de asemenea, înțelesul celui de-al 31-lea Legământ. Ca martor, îl avem în acest sens, pe Shakyamuni, care îi enumeră, în *Mica Sutră (Amidakyo)*, pe toți Buddha din est, sud, vest, nord, nadir și zenit care îl slăvesc pe Amida și încurajează ființele de peste tot să urmeze metoda nașterii în Tărâmul Pur¹⁶.

¹⁴ Shinran Shonin a spus în *Jodo Wasan (Imnurile Tărâmului Pur)*:

„Când ne refugiem în Tărâmul Pur al lui Amida,
ne refugiem în toți Buddha.

*A-l slăvi cu inima sinceră pe Buddha numit Amida
Înseamnă a-i slăvi pe toți Cei fără de Opreliști”*

¹⁵ Vezi explicațiile celui de-al 17-lea Legământ din această carte.

¹⁶ [6] “*Shariputra, așa cum eu laud acum virtuțile de neconceput ale lui Buddha Amida, tot așa fac și Buddhașii din est, la fel de numerosi ca nisipurile Gangelui. Printre acestia sunt: Aksobhya, Meru-dhvaja, Buddha Mahameru, Buddha Meru-prabhava și Buddha Manju-svara. Din propriile tărâmurii, ei își întind limba lor lungă și nesfârșită ce acoperă definitiv un univers de o mie de milioane de lumi și proclamă aceste cuvinte adevărate: ‘Voi, ființele sensibile, trebuie să vă încredeți și să acceptați această sutră numită ‘Laudă Virtuților de neconceput și Protecției tuturor Buddha’.*”

[7] “*Shariputra, exista Buddhași în sud, la fel de numeroși ca nisipurile Gangelui, precum Buddha Candra-surya-pradipa, Buddha Yasah-prabha, Buddha Maharci-skandha, Buddha Meru-pradipa și Buddha Ananta-viryia. Din propriile tărâmurii ei își întind limba lor lungă și nesfârșită ce acoperă definitiv un univers de o mie de milioane de lumi și proclamă aceste cuvinte adevărate: ‘Voi, ființele sensibile, trebuie să vă încredeți și să acceptați această sutră numită ‘Laudă Virtuților de neconceput și Protecției tuturor Buddha’.*”

[8] “*Shariputra, există Buddhași în vest, la fel de numeroși ca nisipurile Gangelui, precum Buddha Amitayus, Buddha Amita-ketu, Buddha Amita-dhvaja, Buddha*

Manifestările Tărâmului Pur - explicație a celui de-al 32-lea Legământ -

„Dacă după ce voi deveni un Buddha, toate miriadele de manifestări din tărâmul meu, de la pământ la cer, precum palatele, pavilioanele, lacurile, pârâurile și copacii, nu vor fi alcătuite din nenumărate și neprețuite comori, ce depășesc în desăvârșire orice se află în lumea

Mahaprabha, Buddha Mahaprabhasa, Buddha Ratna-ketu si Buddha Suddha-rasmi-

prabha. Din propriile tărâmurii ei își întind limba lor lungă si nesfârșită ce acoperă definitiv un univers de o mie de milioane de lumi si proclamă aceste cuvinte adevărate: ‘Voi, fiintele sensibile, trebuie să vă încredeți și să acceptați această sutră numită ‘Laudă Virtuților de neconceput și Protecției tuturor Buddha’.”

[9] *“Shariputra, există Buddhași în nord, la fel de numeroși ca nisipurile Gangelui, precum Buddha Arci-skandha, Buddha Vaisvanara-nirghosa, Buddha Duspradharsa, Buddha Aditya-sambhava si Buddha Jalini-prabha. Din propriile tărâmurii ei își întind limba lor lungă si nesfârșită ce acoperă definitiv un univers de o mie de milioane de lumi si proclamă aceste cuvinte adevărate: ‘Voi, fiintele sensibile, trebuie să vă încredeți și să acceptați această sutră numită ‘Laudă Virtuților de neconceput și Protecției tuturor Buddha’.*”

[10] *“Shariputra, există Buddhași în direcția nadir, la fel de numeroși ca nisipurile Gangelui, precum Buddha Simha, Buddha Yasas, Buddha Yasah-prabhasa, Buddha Dharma, Buddha Dharmadhvaaja si Buddha Dharma-dhara. Din propriile tărâmurii ei își întind limba lor lungă si nesfârșită ce acoperă definitiv un univers de o mie de milioane de lumi si proclamă aceste cuvinte adevărate: ‘Voi, fiintele sensibile, trebuie să vă încredeți și să acceptați această sutră numită ‘Laudă Virtuților de neconceput și Protecției tuturor Buddha’.*”

[11] *“Shariputra, există Buddhași în direcția zenit, la fel de numeroși ca nisipurile Gangelui, precum Buddha Brahma-ghosa, Buddha Naksatra-rajaa, Buddha Gandhottama, Buddha Gandhaprabhasa, Buddha Maharci-skandha, Buddha Ratna-kusuma-sampuspita-gatra, Buddha Salendra-rajaa, Buddha Ratnotpalasri, Buddha Sarva-arthaa-darsaa si Buddha*

Sumeru-kalpa. Din propriile tărâmurii ei își întind limba lor lungă si nesfârșită ce acoperă definitiv un univers de o mie de milioane de lumi si proclamă aceste cuvinte adevărate: ‘Voi, fiintele sensibile, trebuie să vă încredeți și să acceptați această sutră numită ‘Laudă Virtuților de neconceput și Protecției tuturor Buddha’.”

oamenilor și a zeilor, precum și dintr-o sută de mii de tipuri de lemne aromatice, a căror mireasmă pătrunde peste tot de-a lungul tuturor lumilor din cele zece direcții, făcându-i pe toți bodhisattva care o simt să practice metodele buddhiste, fie să nu ating Iluminarea perfectă.”

(al 32 –lea Legământ)

Minunatele manifestări ale Tărâmului Pur sunt de asemenea prezentate în *Mica Sutră despre Buddha Amida (Amidakyo)*¹⁷, unde

¹⁷ *Mica Sutră despre Buddha Amida*, secțiunea a 3-a:

“Shariputra, de ce este acel tărâm numit ‘Suprema Beatitudine’? Pentru că ființele de acolo nu suferă niciodată, ci se bucură de diferite plăceri. Din acest motiv, acel tărâm este numit ‘Suprema Beatitudine’.

Shariputra, în acel Tărâm al Beatitudinii Supreme sunt șapte rânduri de balustrade, șapte rânduri de plase decorative și șapte rânduri de copaci. Acelea sunt alcătuite din patru tipuri de giuvaere și se întind pe suprafața întregului pământ, cuprinzând totul. Din acest motiv, acel tărâm este numit ‘Suprema Beatitudine’.

Shariputra, în Tărâmul Beatitudinii Supreme sunt eleștee cu șapte tipuri de nestemate, pline cu apă de opt calități nemaipomenite. Albiile acestora sunt acoperite numai cu nisip de aur iar din cele patru laturi ale fiecărui eleșteu apar scări de aur, argint, beril și cristal. Deasupra acestora se află pavilioane împodobite cu aur, argint, beril, cristale, safire, carnelian și perle roșii. În eleștee se află lotuși mari precum roata carului – cei albaștri radiind lumină albastră, cei galbeni radiind lumină galbenă, cei roșii radiind lumină roșie iar cei albi radiind lumină albă. Aceste flori sunt minunate, înmiresmate și pure. Shariputra, Tărâmul Beatitudinii Supreme este plin de astfel de ornamente și frumuseți nebănuite.

“Shariputra, în acel tărâm al lui Buddha se aude întotdeauna o muzică celestă. Pământul este din aur. De șase ori ziua și de șase ori noaptea, flori de mandarava cad din cer. În fiecare zi, în liniștea dimineții, locuitorii își umplu mânecile robelor cu flori alese și se duc să facă ofrande la o sută de mii de kotis de Buddha care sălășluiesc în lumile altor direcții. Apoi se întorc pentru micul dejun. După masă ei fac o scurtă plimbare liniștită. Shariputra, Tărâmul Beatitudinii Supreme este plin cu astfel de splendori și minunății.

“Shariputra, în acel tărâm sunt întotdeauna multe tipuri de păsări rare și minunate, de diferite culori, precum lebede albe, păuni, papagali, kalavinka, sarika și jivam-jivaka. De șase ori pe zi și de șase ori noaptea, aceste păsări scot sunete armonioase și delicate, proclamând diferite învățături, precum cele cinci rădăcini

Shakyamuni¹⁸ i le descrie lui Shariputra într-un mod extatic, nelăsându-i acestuia nici cel mai mic răgaz pentru întrebări. El începe să predice această sutră fără să i se fi adresat nici o întrebare și repetă într-una ceva de genul: “Shariputra, este minunat, acel loc este suprem în frumusețe....Shariputra, în acel tărâm sunt cutare și cutare comori neprețuite.....Shariputra.....Shariputra...”
Se pare că Shakyamuni vorbește fără să respire, înșiruind parcă la nesfârșit frumusețile Tărâmului Pur, atât de mare este entuziasmul cu care le prezintă.

Este foarte important să înțelegem că Buddha Shakyamuni nu vorbește despre Tărâmul Pur în termenii realității ultime de dincolo de formă (Dharmakaya Așaității), ci folosește multe imagini și cuvinte pline de culoare¹⁹. Limbajul celor trei sutre ale Tărâmului Pur

ale bunătății, cele cinci puteri, cele șapte practici care duc la Iluminare și Calea cu Opt Brațe. Auzindu-le, locuitorii aceluia tărâm se gândesc imediat la Buddha, Dharma și Sangha. Dar Shariputra, să nu crezi că aceste păsări se nasc din retribuția vreunei karme negative. Motivul este că cele trei tărâmurile rele nu există în acel Tărâm al lui Buddha.

Shariputra, nici chiar numele celor trei tărâmurile rele nu există aici, cu atât mai puțin tărâmurile însăși. Aceste păsări sunt manifestate de Buddha Amida pentru ca glasul și cântecul lor să proclame și să răspândească Dharma.

“Shariputra, în acel Tărâm al lui Buddha, când începe să adie o briză ușoară, printre copacii și plasele pline de nestemate, ies niște sunete fine și armonioase. Este ca și cum o sută de mii de instrumente muzicale ar începe să cânte în același timp. Toți cei care aud aceste sunete se gândesc în mod spontan la Buddha, Dharma și Sangha. Shariputra, acel Tărâm al lui Buddha este plin cu astfel de splendori și minunății”.

¹⁸ Shakyamuni este Buddha istoric.

¹⁹ Și în *Marea Sutră*, Buddha Shakyamuni face o descriere amănunțită a Tărâmului Pur ca dovadă a autenticității celui de-al 32-lea legământ:

Secțiunea 14:

„Copaci din șapte tipuri de nestemate se găsesc peste tot în acel ținut. Unii sunt făcuți din aur, alții din argint, beril, cristal, rubine sau agate. Există de asemenea, copaci din două până la șapte tipuri de nestemate.

„Tot acolo sunt copaci din aur cu frunze, flori și fructe din argint; copaci din argint cu frunze, flori și fructe de aur; copaci din beril cu frunze, flori și fructe de cristal; copaci din cristal cu frunze, flori și fructe de beril; copaci din coral cu

frunze, flori și fructe de rubin; copaci din rubine cu frunze, flori și fructe de beril; copaci din agate cu frunze, flori și fructe de diferite nestemate.

„Acolo există copaci cu rădăcini din aur roșu, trunchiuri din argint alb, ramuri de beril, crenguțe de cristal, frunze de coral, flori de rubine și fructe de agate. Acolo sunt copaci din nestemate cu rădăcini din argint alb, trunchiuri de beril, ramuri de cristal, crenguțe de coral, frunze de rubin, flori de agate și fructe din aur roșu. Acolo sunt copaci din nestemate cu rădăcini din beril, trunchiuri de cristal, ramuri de coral, crenguțe de rubin, frunze de agate, flori de aur roșu și fructe din argint alb. Acolo sunt copaci din nestemate cu rădăcini de cristal, trunchiuri de coral, ramuri de rubin, crenguțe de agate, frunze de aur roșu, flori din argint alb și fructe de beril. Acolo sunt copaci din nestemate cu rădăcini de coral, trunchiuri de rubine, ramuri de agate, crenguțe din aur roșu, frunze din argint alb, flori de beril și fructe de cristal. Acolo sunt copaci din nestemate cu rădăcini de rubine, trunchiuri de agate, ramuri de aur roșu, crenguțe de argint alb, frunze de beril, flori de cristal și fructe de coral. Acolo sunt copaci de nestemate cu rădăcini de agate, trunchiuri de aur roșu, ramuri de argint alb, crenguțe de beril, frunze de cristal, flori de coral și fructe de rubine.

„Acești copaci din nestemate sunt așezați în rânduri paralele, trunchiurile lor egal distanțate, ramurile pe nivele diferite, frunzele simetrice, florile așezate armonios iar fructele bine aranjate. Culorile strălucitoare ale acestor copaci sunt atât de luxuriante încât ne este imposibil să le vedem pe toate. Când o briză curată adie printre ele, sunete minunate în game pentatonice, precum shang și kung, apar în mod spontan și creează muzică simfonică.

[DEX: Gamă pentatonică = gamă alcătuită din cinci trepte, fără semitonuri, care stă la baza muzicii populare chineze, tătare, scoțiene etc. Sistem pentatonic = sistem muzical care se bazează pe o scară formată din cinci sunete de înălțimi diferite, în cadrul unei octave. – Din germ. pentatonisch.]

Secțiunea 16:

“Sălile, mănăstirile, palatele și pavilioanele sunt apariții spontane, toate împodobite cu cele șapte nestemate, de ele fiind prinse perdele din diferite alte giuvaeruri, precum perle și pietre mani strălucitoare asemenea lunii.

“Înăuntru și înafară, la dreapta și la stânga sunt bazine pentru îmbăiere. Unele dintre acestea sunt de zece yojana în lungime, lărgime și adâncime; altele de douăzeci, treizeci și așa mai departe, până la o sută de yojana în lungime, lărgime și adâncime. Acestea sunt pline ochi cu apă de zece calități, limpede, înmiresmată și cu gust de nectar.

“Acolo sunt eleștee de aur cu albiu din nisip argintiu; eleștee de argint cu albiu din nisip auriu; eleștee de cristal cu albiu din nisip de beril; eleștee de beril cu albiu din nisip de cristal; eleștee de coral cu albiu din nisip de chihlimbar; eleștee de

este descriptiv și exuberant, în mod clar neadresându-se celor care încearcă aici și acum să treacă dincolo de forme. Al 32-lea Legământ ne arată foarte clar că Tărâmul Pur este un ținut transcendent cu “*miriade de manifestări*”, creat de Amida din Compasiune pentru ființele sensibile.

Deși adevărata natură a tuturor Buddha și a manifestărilor lor este Dharmakaya ultimă, noi nu ne putem încrede, refugia sau aspira să ne naștem în această Dharmakaya. De aceea, avem un Buddha ca Dharmakaya metodelor pline de compasiune, adică un Buddha în Formă și Nume căruia îi zicem Amida și în care putem avea credință, precum și un Tărâm Pur unde ne dorim să ne naștem după moarte²⁰. Fără acestea două, atingerea Buddhității ar fi imposibilă pentru noi.

Numai după ce ne naștem în mediul sigur al Tărâmului Pur vom atinge Buddhitatea ultimă²¹ sau Dharmakaya non-duală, însă atât timp cât suntem încă aici, în acest trup și neiluminați, acceptăm dualitatea Salvator (Buddha Amida) și cel salvat; samsara²² și Tărâmul Pur. A insista acum în explicațiile noastre pe termeni non-dualiști este inutil și stupid. Mai mult decât atât, a nega existența lui Buddha Amida și a Tărâmului său Pur, numindu-le metafore, simboluri sau povestiri fictive, cum fac unii falși învățători din vremurile noastre, reprezintă cel mai mare păcat de moarte, adică

chihlimbar cu albi din nisip de coral; eleștee de agate cu albi din nisip de rubine; eleștee de rubine cu albi din nisip de agate; eleștee de jad alb cu albi din nisip de aur roșu; eleștee de aur roșu cu albi din nisip de jad alb. Iar altele sunt alcătuite din două până la șapte nestemate.

“Pe malurile acestor eleștee sunt copaci de santal ale căror flori și frunze atârnă și împrăștie peste tot arome deosebite. Lotuși celești albaștri, roz, galbeni și albi înfloresc din abundență în diferite tonuri și nuanțe, acoperind complet suprafața apei”.

²⁰ Citiți cu atenție explicațiile celui de-al 13-lea Legământ (Viața Infinită a lui Buddha Amida) din această carte.

²¹ Al 11-lea Legământ promite atingerea Buddhității supreme pentru cei care se nasc în Tărâmul Pur. Vezi explicațiile din această carte.

²² Samsara este lumea iluziei, a suferinței și nașterilor repetate.

ponegrirea Dharmei adevărate²³. Astfel de afirmații îl acuză pe Shakyamuni de minciună și pot împiedica multe ființe să intre pe poarta Dharma a Tărâmului Pur.

De asemenea, dacă citim cu atenție Cele Trei Sutare, observăm că Shakyamuni nu face doar efortul de a descrie Tărâmul Pur cu miriadele lui de manifestări, ci chiar indică o direcție unde acesta poate fi găsit. El menționează această direcție în *Mica Sutră despre Buddha Amida*:

„Dacă mergi de aici către vest și treci de o sută de mii de kotis de tărâmurii ale Buddhașilor, ajungi la tărâmul numit ‚Suprema Beatitudine’, unde se află Buddha numit ‚Amida’. El trăiește acum acolo și propovăduiește Dharma.”²⁴

Și de asemenea, în *Marea Sutră despre Buddha Amida*:

“Ananda l-a întrebat pe Buddha: ‘A atins Bodhisattva Dharmakara, Buddhitatea și a trecut în Nirvana? Sau nu a atins-o încă? Se află el acum undeva anume?’”

Buddha i-a răspuns: “Bodhisattva Dharmakara a atins Buddhitatea și sălășluiește acum într-un tărâm din vest numit ‘Pace și Beatitudine’, la o distanță de o sută de mii de kotis de tărâmurii de unde ne aflăm noi acum.”²⁵

Astfel, este foarte clar că, descriind în multe cuvinte minunățiile Tărâmului Pur și indicând o direcție unde se află acesta, Shakyamuni devine martor al existenței sale și al autenticității celui de-al 32-lea Legământ. Este ca și cum v-aș vorbi de un parc minunat pe care îmi doresc foarte mult să îl vizitați. Dacă vă spun „este acolo, în vestul

²³ Se spune în *Kyogyoshinsho*: “A spune că nu există Buddha, Buddha-Dharma, Bodhisattva sau Bodhisattva-Dharma. A te decide asupra unor astfel de viziuni, fie prin propria ta judecată sau primindu-le de la alții, se numește ponegrirea Dharmei celei adevărate.” Cei care ponegresc Dharma adevărată nu se pot naște în Tărâmul Pur al lui Buddha Amida. Vezi capitolul „Așa-zisa ‘Excludere’ din al 18-lea Legământ” din această carte.

²⁴ Secțiunea a 2-a din *Mica Sutră*.

²⁵ Secțiunea a 10-a din *Marea Sutră*.

orașului” și încep să-l descriu, nimeni nu va mai pune la îndoială existența acestuia iar voi veți dori să îl vedeți personal. Fără îndoială că Shakyamuni a avut aceeași intenție când a descris Tărâmul Pur al lui Amida, deoarece aspirația de a ne naște acolo este parte importantă a Legământului Principal²⁶ și a evadării noastre din samsara.

De asemenea, aceste manifestări transcendente arată că Tărâmul Pur depășește toate celelalte locuri din lumea suferinței – *“depășesc în desăvârșire orice se află în lumea oamenilor și a zeilor”*. De fapt, Tărâmul Pur este dincolo de samsara și nu poate fi comparat cu tărâmurile prinse în puterea nașterii și a morții și supuse astfel impermanenței.

Oamenii, zeii (deva) și alte tipuri de ființe sensibile, plus mediul în care acestea se nasc, sunt produsul karmei lor neiluminate, însă Tărâmul Pur al lui Amida este manifestarea Iluminării și meritelor sale curate, de aceea, comorile și manifestările din Tărâmul Pur sunt neîntrecute în frumusețe, având în același timp puterea de a aprofunda și întări dedicația celor angajați în practica eliberării personale și a celorlalți (bodhisattvașii):

„o sută de mii de tipuri de lemne aromatice, a căror mireasmă pătrunde peste tot de-a lungul tuturor lumilor din cele zece direcții, făcându-i pe toți bodhisattva care o simt să practice metodele buddhiste”.

Este evident că aceste comori din Tărâmul Pur nu au ca scop plăcerile simțurilor, ci exprimarea Dharrei, chemarea ființelor către Dharma, slăvirea virtuților lui Amida și înțelegerea locului suprem pe care acest tărâm iluminat îl ocupă printre celelalte tărâmurii ale Buddhașilor. Acestea sunt comori spirituale, chiar dacă sunt descrise

²⁶ Legământul Principal sau al 18-lea Legământ: *„Dacă după ce voi deveni un Buddha, ființele sensibile din cele zece direcții care se încred în mine din toată inima lor și aspiră să se nască în tărâmul meu, rostind Numele meu (Namo Amida Butsu) chiar și numai de zece ori, nu se vor naște acolo, fie ca eu să nu ating Iluminarea perfectă”*. Vezi „Cele trei legăminte ale salvării” din această carte.

folosind termeni familiari nouă precum „palate”, „pavilioane”, „lacuri”, „pâraie”, „copaci”, „lemne aromatice” etc. Shakyamuni îi explică acest lucru lui Shariputra în *Mica Sutră despre Buddha Amida*:

„Shariputra, să nu crezi că aceste păsări se nasc din retribuirea vreunei karme negative. Motivul este că cele trei tărâmurile rele nu există în acel Tărâm al lui Buddha.

Shariputra, nici chiar numele celor trei tărâmurile rele nu există aici, cu atât mai puțin tărâmurile însăși. Aceste păsări sunt manifestate de Buddha Amida pentru ca glasul și cântecul lor să proclame și să răspândească Dharma.”²⁷

²⁷ Secțiunea a 3-a din *Mica Sutră despre Buddha Amida*.

CAPITOLUL II

Legăminte referitoare la salvarea tuturor ființelor

Cele trei legăminte ale salvării – explicație a legămintelor 18, 19 și 20 -

Vorbind la modul general, practicile predate de Buddha Shakyamuni pot fi clasificate în două grupe:

1. practici meditative
2. practici non-meditative

Practicile meditative includ diferite tipuri de meditații și vizualizări întâlnite în toate școlile de buddhism de la Theravada și Mahayana, până la Vajrayana esoterică.

Practicile non-meditative presupun recitarea sutrelor, respectarea preceptelor, abținerea de la rău, îndeplinirea diferitelor fapte bune etc. Despre amândouă tipurile de practici se spune că generează merite sau energie karmică pozitivă care îl ajută pe practicant să atingă nașteri ori stări spirituale avansate. Meritele pot fi transferate sau direcționate de practicant spre diferite scopuri, inclusiv viitoarea sa Iluminare.

Însă Shinran se situează pe o poziție complet diferită, în conformitate cu care, fiind neiluminați sau ne-Buddha, nu putem avea merite adevărate. Aceasta este în mod special valabil în ultima epocă Dharma (mappo)²⁸ în care trăim acum. Numai un Buddha, în special

²⁸ Ultima dintre Cele trei epoci Dharma – o schemă care descrie declinul treptat al învățaturii buddhiste în lume (se bazează chiar pe profețiile lui Shakyamuni). În timpul epocii perfecte a Dharmei, care a durat 500 ani de la moartea lui Shakyamuni, învățătura lui Buddha putea fi corect înțeleasă și practică iar Iluminarea atinsă adeseori. În timpul epocii înșelătoare a Dharmei, 1000 de ani de la moartea lui Shakyamuni, practicile sunt încă îndeplinite în conformitate cu învățătura, dar Iluminarea este rar atinsă. În timpul ultimei epoci Dharma învățătura supraviețuiește, dar practicile sunt dincolo de capacitățile ființelor omenești din cauza răspândirii diferitelor pângăriri care marchează timpurile acestea. Honen a afirmat că ființele se află deja în epoca din urmă a Dharmei și că acum doar învățătura Tărâmului Pur rămâne cea mai sigură cale către Eliberare.

Vezi capitolul „Cele trei epoci Dharma” și „Jodo Shinshu – singura cale efectivă în această ultimă epocă Dharma” din cartea mea, „Învățături buddhiste Jodo Shinshu”,

Amida Buddha, poate avea adevărate virtuți, de aceea el a considerat că transferul de merit de la practicant spre atingerea Iluminării este inutil, menționând că de fapt, acest transfer are loc numai de la Amida către cei care au credință în el.

Așadar, este foarte important să abandonăm orice gând legat de merite sau virtuți personale și în loc de asta, să ne bazăm exclusiv pe Puterea salvatoare a lui Buddha Amida. Această încredere este descrisă în al 18-lea Legământ, numit Legământul Principal. În el, Amida promite:

*„Dacă după ce voi deveni un Buddha, ființele sensibile din cele zece direcții care se încred în mine din toată inima lor²⁹ și aspiră să se nască în Tărâmul meu, rostind Numele meu (Namo Amida Butsu) chiar și numai de zece ori, nu se vor naște acolo, fie să nu ating Iluminarea perfectă”.*³⁰

Toate ființele care se încred în Amida, vor să se nască în Tărâmul său Pur după moarte și rostesc Numele lui, se vor naște acolo. Nimic altceva nu mai este necesar. Nici o mențiune legată de merite sau ceva pe care practicantul ar trebui să îl adauge la puterea lui Amida. Doar aspirați să vă nașteți în Tărâmul Pur, încredeți-vă în Amida și recitați Numele lui. Aceste trei aspecte: 1. dorința de a se naște în Tărâmul Pur, 2. credința și 3. rostirea Numelui sunt, de fapt, trei manifestări ale aceluiași lucru – shinjin sau credința. Asta pentru că nu poate exista vreo dorință de a se naște în Tărâmul Pur sau o rostire a Numelui dacă adeptul nu crede în existența lui Buddha Amida și în capacitatea acestuia de a ne face să ne naștem acolo. În consecință, dorim să mergem în Tărâmul Pur și rostim Numele lui Amida pentru că ne încredem în puterea lui de a realiza Nașterea noastră.

Dharma Lion Publication, Craiova, 2011; republicată pentru distribuție gratuită de Corporate Body of Buddha Educational Foundation, Taiwan, 2013

²⁹ Această expresie „se încred în mine din toată inima lor” mai poate fi tradusă și prin „se încred în mine cu o inimă sinceră” ori „se încred în mine cu o minte sinceră”. Minte și inima sunt adeseori folosite cu același sens în textele buddhiste.

³⁰ Am exclus deocamdată propoziția exclusivă din acest legământ deoarece o voi explica separat în capitolul următor.

Namo Amida Butsu înseamnă „mă refugiez în Buddha Amida” iar a te refugia înseamnă a avea credință. Rostirea Numelui (nembutsu) este expresia naturală a credinței și este identică cu aceasta. Nu poate exista un nembutsu autentic fără credință³¹. Așa stau lucrurile cu al 18-lea Legământ în care Amida promite că îi va salva pe toți cei care se încred în el, fie că sunt tineri sau bătrâni, buni sau răi, bărbați sau femei.

Și totuși, nu toți practicanții sunt capabili să renunțe definitiv la atașamentul față de puterea personală în atingerea nașterii în Tărâmul Pur. Ei nu se pot baza exclusiv pe Amida ci au senzația că există încă ceva ce ar trebui adăugat la Puterea lui pentru a merita să se nască în Tărâmul Pur. Astfel, rămân atașați de ideea de merit chiar dacă se bazează în același timp pe Amida. Acest gen de credință, amestecată cu încrederea în propriile merite și în puterea personală, nu rezonază cu al 18-lea Legământ, însă nici acești oameni nu sunt abandonați de Amida.

În special pentru cei incapabili de a se baza exclusiv pe el, însă doresc să se nască în Tărâmul său Pur, Amida a creat al 19-lea și al 20-lea Legământ:

„Dacă după ce voi deveni un Buddha, ființele sensibile din tărâmurile celor zece direcții, care aspiră să atingă Iluminarea, îndeplinesc diferite fapte merituose și își doresc sincer să se nască în tărâmul meu, nu mă vor vedea în momentul morții, apărând înaintea lor înconjurat de o mulțime de înțelepți, fie să nu ating Iluminarea perfectă.” (al 19-lea Legământ)

„Dacă după ce voi deveni un Buddha, ființele sensibile din tărâmurile celor zece direcții, care auzindu-mi Numele, își concentrează gândurile asupra tărâmului meu, plantează rădăcinile virtuții și își transferă cu sinceritate meritele către el, cu dorința de a se naște acolo, nu li se va împlini această aspirație, fie să nu ating

³¹ Îmi place în mod deosebit această simplă explicație a lui Inagaki Sensei: “*Cel care se încrede în Amida se gândește la Amida iar cel care se gândește la Amida îi rostește Numele*”.

Iluminarea perfectă”. (al 20-lea Legământ)

Amida afirmă în al 19-lea Legământ că cei care îndeplinesc fapte merituose pentru a atinge Nașterea îl vor vedea în momentul morții înconjurat de mulți înțelepți, primindu-i în Tărâmul Pur. Faptele merituose reprezintă îndeplinirea diferitelor tipuri de practici meditative și non-meditative. Spre exemplu, ori de câte ori practică o vizualizare a lui Amida în conformitate cu *Sutra Contemplației*, când încearcă să respecte preceptele, fac o faptă bună precum salvarea vieții, abținerea de la carne etc, ei cred că asta îi va ajuta să se nască în Tărâmul Pur și că pot transfera meritele acumulate în urma acestor practici (meditative sau non-meditative) către viitoarea naștere acolo.

De obicei, adepții altor școli practică meditația sau respectă preceptele pentru a atinge Buddhitatea în această viață, asemenea lui Shakyamuni, însă cei care se încred în al 19-lea Legământ schimbă direcția (scopul) acestor practici meditative sau non-meditative către a deveni un Buddha în Tărâmul Pur al lui Amida. Aceasta este diferența dintre ei și alți buddhiști, ceea ce îi face să intre în influența și călăuzirea lui Buddha Amida.

Adepții celui de-al 20-lea Legământ fac un pas înainte în Lumina lui Buddha Amida. Ei nu se opresc la practici meditative sau non-meditative, ci dintre toate practicile aleg una singură – rostirea Numelui lui Amida.

Expresia „*auzindu-mi Numele*” din acest Legământ înseamnă că devin conștienți de Numele lui Amida și îl rostesc mental și verbal. Concentrarea gândurilor asupra Tărâmului Pur și dorința de a se naște acolo se face acum prin recitarea Numelui. În *Mica Sutră despre Buddha Amida (Amida-kyo)*, recitarea Numelui este numită „rădăcina tuturor virtuților” deoarece dintre toate practicile buddhiste recomandate de Shakyamuni, recitarea Numelui este supremă. Așadar, „a planta rădăcinile virtuților”, menționată în al 20-lea Legământ înseamnă a recita exclusiv Numele lui Amida – a alege dintre toate practicile numai pe aceasta.

Asemenea celor ce urmează al 19-lea Legământ, adepții celui de-al

20-lea nu sunt liberi de îndoială, în sensul că nu se bazează exclusiv pe Puterea lui Amida pentru a se naște în Tărâmul Pur ci cred că această recitare a Numelui este o virtute personală și o practică ce depinde de capacitățile lor pentru a fi îndeplinită corect. De aceea, transferă meritele pe care cred că le-au acumulat printr-o bună recitare către nașterea în Tărâmul Pur. Ei încă depind așadar, de puterea lor personală iar credința nu este una absolută.

Observăm din aceste două legăminte, al 19-lea și al 20-lea, că cei care practică în conformitate cu ele se nasc de asemenea în Tărâmul Pur și scapă definitiv din nașterile și morțile repetate ale samsarei. Amida încheie în mod special formularea legămintelor cu promisiunea că cei care îndeplinesc cerințele lor se vor naște cu siguranță în Tărâmul Pur, în caz contrar el nemeritând să fie numit Buddha – „*fi să nu ating Iluminarea perfectă.*”

Dar dacă citim *Sutra Contemplației* observăm că printre cei care se nasc în Tărâmul Pur transferându-și meritele acolo, există diferite grade. Nu toți sunt egali. Cu cât mai multe virtuți, cu atât mai bun este locul ocupat în Tărâmul Pur, de la „*cel mai înalt nivel al celui mai mare grad*”, până la „*nivelul cel mai de jos al celui mai mic grad.*”

Însă nici o mențiune de acest gen nu se face despre cei care intră în Tărâmul Pur prin credință (shinjin), în conformitate cu al 18-lea Legământ. Astfel, respectivele nivele sunt, în viziunea Maestrului Shinran, doar o învățătură provizorie dată de Shakyamuni pentru a nu-i descuraja pe cei care aspiră la nașterea în Tărâmul Pur dar sunt încă foarte atașați de ideea de merit personal.

De ce însă adepții născuți în Tărâmul Pur prin credință nu sunt menționați în nici una din aceste categorii? Shinran a explicat faptul că aceștia devin Buddhași (ating Nirvana) imediat ce se nasc în Tărâmul Pur iar pentru un Buddha nu există vreo categorie în care ar putea fi încadrat. Din contră, cei născuți în Tărâmul Pur prin porțile celui de-al 19-lea și al 20-lea Legământ nu devin imediat Buddhași, ci datorită agățării de puterea personală continuă să rămână într-o stare neiluminată a minții până când își depășesc îndoielile și atașamentele față de așa zisele lor merite și virtuți și se încred total în

Puterea lui Buddha Amida.

Legământul al 18-lea este legământul intrării directe în adevăratul Tărâm Pur, în timp ce al 19-lea și al 20-lea sunt legăminte ale intrării indirecte. Gândiți-vă la o casă cu trei intrări. O ușă este intrarea principală care duce direct la proprietar și în prezența sa deveniți asemenea lui (un Buddha care se alătură activității salvatoare a lui Amida), în timp ce a doua și a treia ușă duc la o anticameră unde trebuie să stați o vreme până când vă este permis accesul.

Această anticameră a Iluminării perfecte în Tărâmul Pur al lui Amida este numită în textele sacre „zona de graniță a Tărâmului Pur” sau „tărâmul indolenței și al mândriei”, „castelul îndoielii”, „palatul matcă” etc. Nașterea acolo nu este o pedeapsă, ci mai degrabă practicanții se țin pe ei înșiși în acea zonă prin propriile îndoieli și atașamente față de puterea personală³².

Legămintele 18, 19 și 20 sunt cele trei legăminte ale salvării ce oferă eliberarea din naștere și moarte tuturor ființelor care se bazează exclusiv sau parțial pe Buddha Amida, au credință deplină ori încă se mai agață de așa zisa lor putere sau de meritele personale, însă își doresc să se nască în Tărâmul Pur. Pentru că aceste legăminte și în mod special al 18-lea, sunt menționate în *Marea Sutră despre Buddha Amida*, Shinran a considerat propovăduirea acestora ca fiind principalul scop al apariției lui Buddha Shakyamuni în lume, în timp ce *Sutra Contemplației*, unde sunt menționate vizualizarea lui Amida, transferul de merite și cele nouă grade de aspiranți și *Mica Sutră despre Amida (Amida-kyo)* în care numai recitarea Numelui este încurajată ca rădăcină a tuturor virtuților, sunt metode provizorii pentru cei care nu se pot încă baza exclusiv pe Buddha Amida.

Mulți oameni trec prin aceste trei legăminte ale salvării, conștient sau inconștient, în practica lor³³. Câți dintre noi nu am avut

³² Pentru o mai bună înțelegere a nașterii în zona de graniță a Tărâmului Pur, vezi articolul auxiliar „Nașterea în zona de graniță a Tărâmului Pur” din această carte.

³³ Trecerea prin aceste trei etape nu este însă, obligatorie pentru toți.

o perioadă când am practicat diferite metode buddhiste pentru a deveni un Buddha în această viață după ce am abandonat alte căi religioase sau nu am avut nici o religie. Apoi am auzit de Tărâmul Pur al lui Amida și am încetat să aspirăm la atingerea Iluminării în această viață, dorindu-ne să ne naștem acolo. Și totuși, îndoindu-ne că nașterea în Tărâmul Pur este atât de ușor de obținut am simțit că trebuie să facem ceva pentru a o merita. Așadar, am continuat să urmăresc diferite practici pentru a ne simți cât de cât mai buni și merituoși.

Apoi, auzind că nembutsu este marea practică între toate practicile buddhiste și rădăcina tuturor virtuților, am început să îl recităm, însă tot am simțit că parcă este prea ușor, așa că din nou agățarea față de puterea personală a continuat să ne țină prizonieri ai îndoielilor.

În sfârșit, după ce am ascultat învățătura din nou și din nou, conștientizând adevăratele noastre capacități și Compasiunea lui Amida, am realizat că acest Buddha este asemenea unei mame și ca orice mamă își va salva copiii din diverse pericole fără să mai aștepte până când aceștia devin perfecți. Așa că, pentru prima oară am auzit cu adevărat al 18-lea Legământ în care nu este menționată nici o capacitate sau virtute specială pentru a ne naște în Tărâmul Pur și am primit credința. De atunci, Numele pe care continuăm și acum să îl rostim nu a mai fost nembutsul bazat pe puterea personală, ci nembutsul credinței și al recunoștinței. Prin acest nembutsu intrăm direct în prezența lui Amida, Maestrul Tărâmului Pur, unde devenim la rândul nostru Buddhași, alăturându-ne pentru totdeauna lucrării lui de a salva toate ființele.

Așa zisa “excludere” din al 18-lea Legământ

În capitolul precedent, când am explicat Legământul Principal, am evitat în mod special ultima sa propoziție, deoarece am vrut să o tratez separat. Așadar, al 18-lea Legământ este în întregime, următorul:

„Dacă după ce voi deveni un Buddha, ființele sensibile din cele zece direcții care se încred în mine din toată inima lor³⁴ și aspiră să se nască în tărâmul meu, rostind Numele meu (Namo Amida Butsu) chiar și numai de zece ori, nu se vor naște acolo, fie să nu ating Iluminarea perfectă. Excluși sunt aceia care comit cele cinci păcate de moarte și ponegresc Dharma cea adevărată.”

Aproape toți cei care vin în contact cu Legământul Principal al lui Buddha Amida încearcă două tipuri de reacții: sunt bucuroși la aflarea mesajului plin de speranță al primei părți a acestuia, dar se blochează imediat ce citesc ultima propoziție: *„excluși sunt aceia care comit cele cinci păcate de moarte și ponegresc Dharma cea adevărată.”*

Ceva pare în neregulă, o excludere încă există, deci la urma urmei al 18-lea Legământ nu e chiar universal, deoarece unii oameni nu sunt primiți de Compasiunea lui Amida. Însă oare așa stau lucrurile cu adevărat?

În primele mele zile ca adept Jodo Shinshu, când încă nu venisem în contact direct cu cineva din tradiția noastră, mă străduiam enorm să înțeleg rostul acestei „excluderi”; mai mult decât atât, recunosc că mă speriam foarte tare în timp ce parcurgeam de nenumărate ori această porțiune. Îmi stătea ca un nod în gât, parcă nu reușeam să mă bucur pe deplin de întâlnirea cu Amida. „Dacă am făcut și eu unul dintre aceste cinci păcate de moarte?”, mă întrebam cu înfrigurare. Apelasem la salvarea lui Buddha Amida într-un

³⁴ Această expresie „se încred în mine din toată inima lor” mai poate fi tradusă și prin „se încred în mine cu o inimă sinceră” ori „se încred în mine cu o minte sinceră”. Mîntea și inima sunt adeseori folosite cu același sens în textele buddhiste.

moment foarte greu pentru mine, când simțeam că nu mai fac față întâmplărilor și iluziilor din viața mea iar acum, după bucuria unei speranțe, mă loveam de această frază care nu vroia să plece de acolo.

Nu a trecut însă mult până când a doua liniștire a pus definitiv stăpânire pe inima mea, „totul este în regulă, cum ai putut să te îndoiești de mine”, parcă ar fi spus Amida.

Cu toții am fost muștrați măcar odată de mama noastră atunci când eram mici iar comportamentul nostru devenea de nesuportat. Poate că ne-am temut în acel moment că ne va părăsi ori cine știe ce ne va face dacă nu suntem așa cum trebuie, însă de fapt ea era mereu acolo, indiferent de acțiunile noastre, muștrându-ne și încercând prin orice mijloace să ne schimbe, însă primindu-ne întotdeauna cu iubirea ei chiar dacă până la urmă greșeam și făceam toate prostiile din lume.

Compasiunea lui Buddha Amida este asemenea unei mame, iar „excluderea” din Legământul său Principal este doar o muștrare adresată unor copii tâmpiți și gata oricând să facă cele mai mari greșeli. Nu este o „excludere” în adevăratul sens al cuvântului ci un avertisment: „anumite fapte sunt foarte grave, nu le faceți, altfel...” Însă acest „altfel...” rămâne neîmplinit de prima parte a Legământului care dovedește de fapt, salvarea necondiționată a unei mame.

Învățătura buddhistă trebuie înțeleasă întotdeauna în spiritul ei iar cititorul scrierilor sacre să nu se oprească doar la cuvinte ci să încerce să vadă esența lor. Care este așadar, adevăratul scop al Legământului Principal? Shinran spune în *Tannisho*:

„Dacă încrederea noastră în Legământul Principal ar fi depins numai de respectarea preceptelor și a regulilor, cum am mai fi putut noi să ne eliberăm de naștere și moarte?”

În al 16- lea capitol din aceeași lucrare, combătând afirmația unora că adepții nembutsu trebuie să treacă printr-o schimbare a inimii ori de câte ori devin furioși sau fac ceva rău, Shinran spune din nou:

„Să presupunem că nașterea în Tărâmul Pur ar fi posibilă doar trecând prin schimbări ale inimii zi și noapte, de fiecare dată când se întâmplă ceva. În această situație - viața omului fiind în așa fel încât se poate sfârși chiar înainte ca respirația care iese să fie urmată de respirația care intră - dacă ar fi să murim fără să trecem printr-o schimbare a inimii și să ne aflăm într-o stare de bunătațe sufletească și stăpânire de sine, nu ar deveni atunci Legământul lui Amida care ne primește și nu ne abandonează niciodată, fără de nici un sens?”

Din moment ce Buddha Amida are Compasiune Infinită și privește toate ființele ca fiind copiii săi, ar fi absurd să le abandoneze datorită ignoranței lor. Această atitudine ar fi contrară Minții Bodhi și celor mai elementare legăminte Mahayana. Buddha nu poate face o afirmație iar apoi imediat să o nege sau să afirme contrariul, ceva de genul: „vă salvez pe toți chiar și numai dacă roștiți Numele meu de zece ori dar de fapt, stați puțin că m-am răzgândit și vă impun totuși niște condiții grele peste care nu puteți trece.”

Buddha Amida știe care sunt adevăratele capacități ale ființelor și nu a proiectat Legămintele sale pentru cei capabili de a atinge Iluminarea prin ei înșiși:

„A te curăța de patimile oarbe înseamnă a deveni un Buddha iar pentru cel care este deja un Buddha, Legământul provenit din contemplația profundă timp de cinci kalpa nu mai are nici un rost.”
(Tannisho, cap 16)

În opinia lui Shinran, această „excludere” arată de fapt că cele mei rele ființe sunt incluse în salvarea oferită de Amida, mai ales cei care au comis cele cinci păcate de moarte și au ponegrit Dharma. **Menționarea acestor păcate grave este un indiciu că ele nu sunt dorite în comportamentul discipolilor dar că în același timp efectele lor sunt anihilate de Compasiunea Infinită acceptată în inima adeptului prin Trezirea Credinței și prezentată în prima parte a Legământului.** Probabil că oricine dintre noi, de-a lungul vieților din trecut sau în această viață, a înfăptuit măcar odată unul dintre aceste păcate.

Ceva apare însă în momentul Trezirii Credinței – este ceea ce se numește „schimbarea inimii”, adică deplina conștientizare a stării fără de speranță în care ne aflăm din punct de vedere spiritual, mânați în permanență de tendințele karmei noastre negative și gata oricând să comitem orice fel de faptă, precum și a lucrării salvatoare și nediscriminatoare a lui Amida, manifestată în Legământul și Numele său. Din momentul în care începem să ne bazăm pe Buddha Amida experimentăm această „schimbare a inimii”, eveniment ce transformă complet direcția vieții noastre și o face să se îndrepte, indiferent de iluziile ei, către Nirvana supremă.

Deși în *Sutra despre Buddha al Vieții Infinite (Marea Sutră)* apare „excluderea” pomenită mai sus, în *Sutra Contemplației asupra lui Buddha al Vieții Infinite* situația este complet diferită. Aici Buddha Shakyamuni îi spune lui Ananda și Vaidehi că un om ce se află pe patul de moarte și care a comis cele cinci păcate de moarte, cele zece păcate grave și toate tipurile de fapte rele, se poate naște în Tărâmul Pur dacă întâlnește un bun învățător spiritual, îi ascultă sfaturile și recită Namo Amida Butsu chiar și numai de zece ori. De ce această sutră nu menționează însă ponegrirea Dharmei printre faptele rele ce nu pot împiedica nașterea în Tărâmul Pur? Acesta este un aspect foarte important care trebuie bine înțeles. Voi prezenta în continuare un schimb de întrebări și răspunsuri din *Kyogyoshinsho* care va face lumină asupra acestui aspect.

„Întrebare: *Sutra despre Buddha al Vieții Infinite spune:*

„Cei care aspiră la Naștere ajung să o atingă cu toții. Excluși sunt însă aceia care înfăptuiesc cele cinci păcate grave și cei care ponegrec Dharma.”

Sutra Contemplației asupra lui Buddha al Vieții Infinite spune:

„Cei care au înfăptuit cele cinci păcate de moarte și cele zece păcate grave și care sunt înlănțuiți de diferite tipuri de tendințe negative vor atinge de asemenea nașterea în Tărâmul Pur.”

Cum pot fi armonizate aceste două pasaje?

Răspuns: Prima sutră vorbește despre înfăptuirea a două tipuri de acțiuni negative: cele cinci păcate de moarte și ponegrirea Dharmei. Datorită comiterii acestor două tipuri de fapte rele, Nașterea nu poate fi atinsă. Cealaltă sutră vorbește doar despre înfăptuirea celor zece păcate grave și a celor cinci păcate de moarte; nu se menționează nimic despre ponegrirea Dharmei. Datorită faptului că aceasta din urmă nu a fost îndeplinită, Nașterea poate fi atinsă.

Întrebare: Să presupunem că cineva a comis cele cinci păcate de moarte dar nu a ponegrit Dharma cea adevărată. În sutră se afirmă că un astfel de om poate atinge Nașterea. Mai departe, să presupunem că cineva doar a ponegrit Dharma însă nu a înfăptuit cele cinci păcate de moarte și cele zece păcate grave. Este acest om capabil să atingă Nașterea, dacă aspiră la ea?

Răspuns: Deși doar a ponegrit Dharma cea adevărată însă nu a comis celelalte tipuri de păcate, în mod sigur nu va putea atinge nașterea în Tărâmul Pur. De ce? O sutră afirmă că cel care a comis cele cinci păcate de moarte va cădea în imensul iad Avici unde va suporta consecințele faptelor sale timp de o kalpa. Cel care ponegrește Dharma cea adevărată va cădea tot în iadul Avici însă când acea kalpa se epuizează, va cădea într-o altă regiune a acestuia. În acest fel trece prin o sută de mii de mari iaduri Avici unul după altul. Buddha nu menționează vre-un moment când acesta poate scăpa, deoarece ponegrirea Dharmei este un păcat extrem de grav.

Mai mult decât atât, Dharma cea adevărată este Dharma lui Buddha. Acest ignorant tocmai a ponegrit-o; cum am putea să ne gândim că un astfel de om ar aspira să se nască în Tărâmul lui Buddha? Poate ar face acest lucru doar din setea de a obține o altă viață fericită; asta se aseamănă însă cu a căuta gheață ce nu conține apă sau foc fără fum. Cum ar putea el să găsească așa ceva?

Întrebare: Care sunt caracteristicile ponegririi Dharmei celei adevărate?

***Răspuns:** A spune că nu există Buddha, Buddha-Dharma, Bodhisattva sau Bodhisattva-Dharma. A te decide asupra unor astfel de viziuni, fie prin propria ta judecată sau primindu-le de la alții, se numește ponegrirea Dharmei celei adevărate.*

***Întrebare:** A îmbrățișa astfel de viziuni este o chestiune care pare că îl privește doar pe cel care aderă la ele. Însă ce suferință și durere provoacă această faptă asupra celorlalte ființe sensibile, încât ajunge să depășească în gravitate cele cinci păcate de moarte?*

***Răspuns:** Dacă nu ar exista Buddha și Bodhisattva care să predice căile virtuozitate și supralumești și care să învețe și să călăuzească ființele sensibile, cum am putea noi să știm ce este aceea bunăvoință, corectitudine, bună-cuviință, înțelepciune și sinceritate? Astfel de virtuți omenești ar dispărea cu desăvârșire iar înțelepții mai presus de lume ar pieri cu toții. Voi cunoașteți doar gravitatea celor cinci păcate de moarte, nu însă și faptul că ele apar din absența Dharmei adevărate. Din această cauză, cel care ponegrește Dharma cea adevărată comite cel mai grav păcat.”*

Cred că pasajul citat mai sus este cât se poate de concludent în ceea ce privește „excluderea” din al Optsprezecelea Legământ așa cum apare ea în cele două sutre menționate acolo. Doar cei care ponegrec Dharma adevărată, adică neagă existența Buddhașilor, a Bodhisattvașilor și a Dharmei, intră sub incidența acesteia. De fapt, nimeni nu-i exclude ci mai degrabă se autoexclud ei înșiși prin această negare și ponegrire.

Aș mai adăuga însă un lucru: ambele sutre se referă la ponegrirea Dharmei celei adevărate la momentul prezent: „Dharma cea adevărată este Dharma lui Buddha. Acest ignorant tocmai a ponegri-o; cum am putea să ne gândim că un astfel de om ar aspira să se nască în Tărâmul lui Buddha?”

„Tocmai a ponegri-o...” se referă la o ponegrire continuă care există încă în mintea aceluși om, însă nu la situația în care a ponegri-o în trecut iar acum, printr-o schimbare a inimii, a înțeles răul făcut și se căiește de el. **Este logic faptul că un om care încă ponegrește Dharma în mintea lui și mai ales înaintea celorlalți, nu are cum**

să trezească o aspirație sinceră către nașterea în Tărâmul Pur, însă acest lucru nu este valabil pentru cel care ponegrirea Dharmei devine doar o greșeală gravă din trecut pentru care acum se căiește. Așadar, cel care a ponegрит Dharma în trecut dar trece în prezent printr-o schimbare a inimii, recunoaște și se căiește pentru fapta sa, apoi se bazează cu sinceritate pe Compasiunea lui Buddha Amida, va atinge Nașterea. Este logic să fie astfel. În buddhism nu există „pedepse” veșnice decât pentru o minte care stăruie în greșeală și în acest fel se autopedepsește, însă mintea care se schimbă și devine alta nu mai poate fi identică cu cea din trecut. Îmi aduc aminte în legătură cu acest lucru de o întâmplare de pe vremea lui Shakyamuni:

Un om l-a jignit foarte rău pe Buddha, aruncându-i în față toate tipurile de cuvinte grele, însă a doua zi a simțit remușcări și s-a căit de fapta comisă. Ducându-se înaintea lui s-a prosternat la picioarele sale și i-a cerut iertare. Buddha i-a spus: *„Ridică-te, cel care acum se pleacă la picioarele mele nu mai este identic cu cel care mă jignează ieri.”*

Adeptul nembutsu care trăiește adevăratul shinjin nu are cum să ponegrească Dharma lui Buddha pentru că acum este un om nou și renăscut în lumina Compasiunii lui Buddha, complet separat de omul vechi din viața asta sau din celelalte.

Nașterea în zona de graniță a Tărâmului Pur *articol ajutător pentru “Cele trei legăminte ale salvării”*

„În ceea ce privește afirmația că acela care se naște în tărâmul de graniță va cădea până la urmă în iad.

În ce pasaj cu autoritate găsim o astfel de declarație? Este jalnic faptul că această afirmație este susținută de oameni care se pretind a fi învățați. Cum citesc ei oare sutrele, tratatele și alte scrieri sacre?

Am fost învățat că practicanții cărora le lipsește shinjin se nasc în tărâmul de graniță din cauza faptului că se îndoiesc de Legământul Principal, iar după ce răul îndoielii a fost expiat ei realizează Iluminarea în Tărâmul Împlinirii.

Din moment ce practicanții care au shinjin sunt puțini, mulți sunt ghidați către tărâmul de graniță. A declara, în ciuda acestui lucru, că nașterea acolo ar fi până la urmă zadarnică, înseamnă a-l acuza pe Buddha Sakyamuni de minciună”.

(Shinran Shonin – Tannisho, capitolul 17)

Tot ceea ce are legătură cu Tărâmul Pur este creația lui Buddha Amida, provine din Iluminarea sa și este manifestarea acesteia. Toate manifestările lui Buddha Amida, în mod special adevăratul Tărâm Pur (numit aici “*Tărâmul Împlinirii*”) și zona de graniță a Tărâmului Pur, sunt reale și constituie metode eficiente în a ajuta ființele sensibile să atingă Buddhitatea supremă.

Amida Buddha și orice alt Buddha are acces direct la realitatea ultimă (Dharmakaya naturii ultime), însă ființele obișnuite nu pot realiza în această viață nimic din ceea ce un Buddha a realizat și atins. De aceea, au nevoie de o intermediere și anume nașterea după moarte în Tărâmul Pur al lui Amida unde, fără obstacolele datorate karmei lor și mediului toxic al acestei lumi pline de suferință, iluzii și patimi oarbe, pot atinge Iluminarea supremă.

Buddha Amida și-a dat seama că este mai ușor pentru ființele sensibile să atingă Iluminarea sau starea de Buddha în mediul prielnic

al Tărâmului său Pur. De aceea a creat acest loc și l-a făcut în așa fel încât cei care se încred total în el, dar și cei care au o credință îndoielnică, să se nască acolo și să scape definitiv din samsara (lumea nașterii și a morții).

Există însă o diferență între aceste două categorii de persoane. Cei care se încred total în Amida și abandonează orice agățare față de o formă sau alta de putere personală devin ei înșiși un Buddha în chiar momentul în care se nasc în Tărâmul Pur, în timp ce aceia care au o credință îndoielnică se nasc în așa numita zonă de graniță a Tărâmului Pur. Cei din urmă **nu** ating Buddhitatea supremă odată născuți acolo, însă cu toate acestea, sunt eliberați pentru totdeauna de suferințele din samsara. Ei sunt așadar, în siguranță, dar nu au devenit deocamdată Iluminați sau Buddhași. În același timp, aflându-se în mediul special al acestei zone de graniță a Tărâmului Pur, au șansa să își depășească îndoielile și să se încreadă complet în Buddha Amida.

Maestrul Shan-tao a spus: *„cei născuți în adevăratul Tărâm Pur sunt foarte puțini; cei născuți în Tărâmul Pur al transformării (zona de graniță) sunt numeroși”*.

Aceasta se datorează faptului că sunt foarte puțini aceia care ajung să renunțe definitiv la încrederea în puterea lor și calculele personale (hakarai) și să se bazeze definitiv pe Puterea lui Amida.

Se spune de asemenea, în fragmentul citat mai sus din Tannisho: *„Din moment ce practicantii care au shinjin sunt puțini, mulți sunt ghidați către tărâmul de graniță”*.

„Tărâmul Pur al transformării”, „zona de graniță a Tărâmului Pur” sau „Tărâmul de graniță” sunt expresii diferite ale aceleiași termen. Alte denumiri sunt „tărâmul indolenței și al mândriei”, folosită de Shinran Shonin în imnurile sale (wasan): *„unii recită nembutsu bazându-se pe puterea personală; de aceea ajung în zona de graniță sau tărâmul indolenței și al mândriei ...”* sau „orașul îndoielii”, „palatul matcă” etc.

Această zonă de graniță a Tărâmului Pur este de asemenea, descrisă ca o închisoare luxoasă „făcută din șapte materiale prețioase” unde oamenii care se îndoiesc de Puterea lui Buddha Amida și recită nembutsu bazându-se pe ei înșiși ori aspiră să se nască în Tărâmul

Pur folosindu-se de meritele și virtuțile personale sunt asemenea prinților care, pentru că au comis greșeli față de rege, sunt închiși într-un palat aurit unde se bucură de toate plăcerile posibile, însă nu îl pot vedea pe domnitor.

Această comparație apare în *Marea Sutră*:

„Buddha i-a spus lui Maitreya: ‘Gândește-te la cazul unui rege cakravartin³⁵ care posedă o închisoare împodobită cu șapte materiale prețioase. Aceasta este înfrumusețată în diferite moduri, mobilată cu un baldachin și ornată cu stindarde de mătase agățate peste tot. Dacă tinerii prinți comit vreo greșală împotriva regelui, ei sunt închiși acolo ‘

Buddha i-a spus lui Maitreya: ‘Aceste ființe sensibile sunt exact așa. Pentru că se îndoiesc de înțelepciunea lui Buddha, se nasc în palatul matcă (...). Dacă aceste ființe devin conștiente de greșelile trecute și se căiesc profund, atunci vor dori să părăsească acel loc’’.

A te îndoii de înțelepciunea lui Buddha înseamnă a te îndoii că Amida a creat metoda perfectă prin care să te salveze și a crede că există totuși ceva ce ar trebui să faci ori să adaugi la activitatea sa iluminată pentru a te naște în Tărâmul Pur. A te îndoii înseamnă de asemenea, a te îndoii de Legământul Principal în care este descrisă metoda și cauza nașterii directe în adevăratul Tărâm Pur – încrederea totală în Amida.

Buddha Amida a făcut patruzeci și opt de Legăminte, din care al Optsprezecelea este numit Legământul Principal. Acest Legământ conține cauza directă a realizării Buddhității în momentul nașterii noastre în Tărâmul Pur. A deveni un adevărat Buddha, capabil de a ajuta ființele sensibile în exact momentul nașterii în Tărâmul Pur, este consecința primirii shinjinului sau a credinței totale în Buddha Amida în timpul acestei vieți, iar a te baza pe Amida însă a avea în același timp îndoiele înseamnă a te naște în zona de graniță a Tărâmului Pur. A te căi profund înseamnă a conștientiza cât de stupidă este ideea că trebuie adăugat ceva la puterea salvatoare a lui Amida. Din păcate, cei care au o credință îndoielnică în această viață va trebui să își

³⁵ Monarh universal.

elimine îndoielile în zona de graniță a Tărâmului Pur sau în acest „palat matcă”. Așadar, ei vor trebui să experimenteze schimbarea inimii despre care am vorbit în capitolul anterior și să primească shinjin în acest loc, din moment ce nu au reușit să o facă în timpul vieții.

Apoi, în acest pasaj din Tannisho se spune: „*după ce răul îndoielii a fost extirpat ei realizează Iluminarea în Tărâmul Împlinirii (adevăratul Tărâm Pur)*”.

După cum am văzut foarte clar la începutul pasajului și în citatul pe care l-am ales din sutre despre nașterea în zona de graniță, acest loc nu este unul din care se poate cădea înapoi în tărâmurile de jos ale existenței sau în iaduri, ci un loc aflat în afara samsarei, unde cei care s-au îndoit în timpul vieții, agățându-se încă de puterea personală, vor sta până când își depășesc îndoielile și se încred total în Amida. Situația este asemănătoare cu a unui emigrant care, deși primit în țara lui Buddha Amida, este ținut o perioadă în regiunea de graniță, nefiindu-i permisă intrarea în interiorul țării și întâlnirea cu președintele. De fapt, propriile lui îndoieli sunt cele care îl împiedică să intre în interiorul țării și propria lui agățare de el însuși, în timp ce tot Puterea lui Amida este cea care l-a făcut să se nască în acea regiune de graniță.

Numai Puterea Iluminată a lui Buddha Amida este cea care face posibilă până și nașterea în zona de graniță a Tărâmului Pur, ce să mai zicem însă de nașterea în însuși adevăratul Tărâm Pur. Amida are atâta Compasiune și asemenea metode extraordinare de a salva ființele sensibile încât reușește să ofere salvare din samsara chiar și celor care nu se încred total în Puterea sa. El aduce ființele în siguranță, adică afară din samsara, atât pe cei care cred, cât și pe cei cu o credință îndoielnică, în timp ce ultimii vor sta o perioadă în zona de graniță până când își depășesc îndoielile. Această naștere în zona de graniță nu are loc din vina lui Amida și mai ales, nu este o pedeapsă, cei care stau acolo fiind ținuiți de propriile îndoieli. Ei sunt aceia care se țin pe ei înșiși la graniță și nu intră în interiorul țării lui Amida, deși acesta îi acceptă și i-a scos odată pentru totdeauna din samsara.

Este foarte important să înțelegem că Tărâmul Pur în ambele sale aspecte, zona de graniță sau Tărâmul de graniță și adevăratul Tărâm Pur, nu este un ținut în interiorul samsarei (nașterii și morții), ci creația Iluminării lui Amida, a activității acestei Iluminări, situat dincolo de naștere și moarte. Nu există niciun fel de retrogresiune ori cădere din zona de graniță a Tărâmului Pur în iaduri sau în oricare alte sfere de existență samsarice, pentru că acest loc nu are nimic de-a face cu samsara.

Cel care a intrat în zona de graniță a Tărâmului Pur este deja în îmbrățișarea sigură a lui Buddha Amida, doar că nu se încrede complet în el. Călătoria lui în samsara a luat sfârșit pentru totdeauna, iar în sutre și textele sacre nu găsim nici măcar un singur cuvânt care să spună ceva diferit.

Nici o discriminare între bărbați și femei în salvarea lui Buddha Amida - explicație a celui de-al 35-lea Legământ-

Dacă citim al 35 –lea Legământ fără atenția cuvenită putem avea senzația că acesta presupune o discriminare față de femei:

„Dacă după ce voi deveni un Buddha, femeile din nesfârșitele și neștiutele tărâmurii ale Buddhașilor³⁶ care, auzind Numele meu se bucură întru credință, trezesc aspirația de a atinge Iluminarea și doresc să renunțe la feminitatea lor, se vor naște din nou după moarte ca femei, atunci fie să nu ating Iluminarea perfectă.”
(al 35-lea Legământ)

„Feminitatea”, la fel ca „masculinitatea” sunt doar forme limitate ale ființelor care sălășluiesc în samsara ori lumea iluziei și a suferinței. În realitate însă, natura noastră adevărată ori natura de Buddha nu este una feminină sau masculină, așa că, după nașterea în Tărâmul Pur al lui Amida unde atingem Buddhitatea supremă, „renunțăm” în mod natural la așa zisa masculinitate sau feminitate, în sensul că nu ne mai definim în funcție de ele, nu ne mai atașăm de ele. **Prin nașterea în Tărâmul Pur devenim Buddhași și trecem dincolo de limitările femeilor sau bărbaților.**

Acest Legământ, departe de a fi discriminativ, arată că femeile sunt tratate egal de salvarea lui Buddha Amida, în

³⁶ „Nesfârșitele și neștiutele tărâmurii ale Buddhașilor” – se referă aici la orice zonă de existență. Se presupune că în fiecare lume există câte un Buddha care a propovăduit sau propovăduiește acolo Dharma. Spre exemplu, lumea noastră este considerată lumea lui Buddha Shakyamuni, pentru că aici acest Buddha este ultimul care a venit și a învârtit roata Dharmei.

Spre deosebire de aceste tărâmurii unde, din când în când, câte un mare Buddha apare și învârtă roata Dharmei (propovăduiește învățătura/calea spre Eliberare), tărâmul lui Buddha Amida este unul iluminat, eliberat de suferință și iluzie. Nașterea acolo pentru cei cu credință (shinjin) duce instantaneu la atingerea Buddhității (Iluminării/Nirvanei) supreme.

contradicție cu unele texte care afirmă că femeile ar avea mai puține șanse decât bărbații de a deveni Buddhași.

Observăm în *Scrisorile Maestrului Rennyō*, că acesta se adresează uneori în mod special femeilor, cu afirmații de genul:

„Toate femeile din epoca de azi ar trebui să se bazeze din toată inima lor pe Tathagata Amida. Chiar dacă credeți în orice altă învățătură trebuie să vă dați seama că în acest fel nu veți fi niciodată salvate în viața de după moarte.” [...]

„Femeile care abandonează toate celelalte practici și se bazează din toată inima pe Buddha Amida, având credință în el și fiind convinse de eliberarea lor în viața de după moarte, se vor naște în Tărâmul Împlinirii al lui Amida zece din zece și o sută dintr-o sută. Să nu vă îndoiiți nici o clipă de acest lucru.” [...]

„Femeile care rămân în viața laică să înțeleagă și să nu se îndoiască niciodată de faptul că aceia care, lăsând la o parte orice calcul personal se bazează cu sinceritate și fără nici o îndoială pe Buddha Amida, încredințându-se lui pentru eliberarea în viața de după moarte, vor fi cu toții salvați.” [...]

„Către toate femeile, dacă vă pasă cu adevărat de viața de după moarte și vă întoarceți către Dharma lui Buddha cu devoțiune sinceră, nu trebuie să faceți altceva decât să vă încredeți în Tathagata Amida și, lăsând la o parte celelalte practici, să vă bazați din toată inima pe Amida, fiind complet sigure de eliberarea voastră în viața de după moarte. Atunci vă veți naște fără greș în Tărâmul Fericirii. Să nu vă îndoiiți niciodată de acest lucru.”

În mod special în scrisoarea intitulată „Despre atingerea Buddheității de către femei”, Rennyō Shonin vorbește despre al 35-lea legământ, pe care îl numește „Legământul prin care femeile ating Buddheitatea”:

„Tathagata Amida însuși a făcut Legământul suprem pentru femeile abandonate de alți Buddha, gândind astfel: ‚Dacă nu le salvez pe femei, care alt Buddha le va salva?’

Hotărându-se să meargă mai departe decât ceilalți Buddha și să salveze femeile, el a meditat timp de cinci kalpa; urmând diverse practici timp de alte nenumărate kalpa, el a făcut marele Legământ de neîntrecut. Așadar, Amida este cel care a dat naștere incomparabilului ‚Legământ prin care femeile ating Buddhitatea’. Din acest motiv, toate femeile care se încred din toată inima lor în Amida pentru a-și rezolva problema vieții de după moarte, se vor naște în Tărâmul Beatitudinii Supreme.”

Toate aceste citate dovedesc la fel, că nu există nici o discriminare între bărbați și femei în ceea ce privește salvarea lui Amida și nașterea lor în Tărâmul Pur.

Mai ales pentru că alte practici ori sisteme religioase pot duce la discriminări față de femei, Amida vrea să le reasigure că, în cazul lui, nu au de ce să se teamă. Deși Legământul său Principal nu făcea nici el nici un fel de discriminare între ființele sensibile, Amida a vrut să mai facă un legământ pentru a fi sigur că nimeni nu va afirma vreodată că femeile nu sunt incluse în salvarea lui. De aceea, putem spune că al 35-lea Legământ îl susține pe al 18-lea, accentuând asupra faptului că **toate** ființele, **inclusiv femeile**, se vor naște în Tărâmul Pur și vor deveni Buddhași, dacă se încred din toată inima în Amida.

De asemenea, afirmații precum următoarele ne arată un alt fel de egalitate între bărbați și femei:

*„Toți laicii, bărbați și femei, care trăiesc în epoca din urmă și cărora le lipsește înțelepciunea, să se bazeze din toată inima pe Buddha Amida, încredințându-se cu hotărâre lui Buddha pentru eliberarea lor, fără să se preocupe de alte lucruri. Oricât de **adâncă și de grea ar fi karma lor negativă**, Tathagata Amida îi salvează fără greș.”*

„Bărbații și femeile care au o karmă puternic negativă [...] se încred cu sinceritate în Tathagata Amida, neținând seama de puternica lor karmă negativă ci lăsând-o în grija lui Amida și care își au inima stabilită în credință, vor atinge fără nici o îndoială nașterea în Tărâmul Pur, zece din zece și o sută dintr-o sută.”

Egalitatea pe care ultimele citate de mai sus o au în vedere este aceea dată de patimile oarbe și karma negativă. Altfel spus, karma negativă a bărbaților și femeilor este la fel de grea, nu una mai ușoară iar alta mai puțin ușoară. Suntem egali nu doar prin faptul că natura noastră ultimă, dincolo de formele exterioare de bărbați și femei, este natura de Buddha, ci mai ales prin mizeriile noastre. Probabil unele iluzii sunt specifice bărbaților iar altele femeilor, însă în esență ele sunt tot iluzii dăătoare de patimi oarbe și karmă negativă. Mai pe românește spus, bărbații și femei sunt la fel de varză în ceea ce privește starea lor actuală și posibilitatea de a atinge Iluminarea sau Buddhitatea.

Fără Amida, suntem deopotrivă pierduți în samsara.

„Nimeni, bărbat sau femeie, nu va fi salvat vreodată dacă nu se încrede în Legământul Principal al lui Amida”, spune Shinran Shonin.

**Toți Buddha laudă Numele lui Amida și ne încurajează să-l
rostim
- explicație a celui de-al 17-lea Legământ -**

*“Dacă după ce voi deveni un Buddha, nenumărații Buddha din
tărâmurile celor zece direcții nu vor lăuda și slăvi Numele meu, fie să
nu ating Iluminarea perfectă.”*

(al-17-lea Legământ)

În acest legământ, Dharmakara a promis că, atunci când va deveni Buddha Amida, Numele său va fi lăudat și slăvit de toți Buddhașii, pentru ca toate ființele să fie astfel încurajate să se încreadă în el. Așadar, al 17-lea Legământ îl susține pe cel de-al 18-lea (Legământul Principal) în care este menționată rostirea cu credință a Numelui lui Amida, împreună cu aspirația de a ne naște în Tărâmul său:

*„Dacă după ce voi deveni un Buddha, ființele sensibile din cele zece direcții care se încred în mine din toată inima lor³⁷ și aspiră să se nască în tărâmul meu, **rostind Numele meu (Namo Amida Butsu)** chiar și numai de zece ori, nu se vor naște acolo, fie să nu ating Iluminarea perfectă”³⁸*

(al 18-lea Legământ)

Shinran Shonin a explicat în lucrarea *Însemnări asupra esențialului credinței*:

“Acest Legământ [al 17-lea] arată deja faptul că Legământul Principal, care încurajează rostirea Numelui, este adevărata cauză a Nașterii³⁹.”

³⁷ Această expresie „se încred în mine din toată inima lor” mai poate fi tradusă și prin „se încred în mine cu o inimă sinceră” ori „se încred în mine cu o minte sinceră”. Minte și inima sunt adeseori folosite cu același sens în textele buddhiste.

³⁸ Vezi explicațiile celui de-al 18 Legământ în “Cele trei legăminte ale salvării” din această carte unde explic și legămintele 19 și 20.

³⁹ Nașterea în Tărâmul Pur al lui Amida.

Metoda rostirii cu credință⁴⁰ a Numelui, menționată în Legământul Principal (al18-lea Legământ), este cea mai ușoară dintre toate metodele create de orice Buddha pentru a conduce ființele către atingerea supremei Iluminări. Din moment ce nu presupune nici un fel de merit sau capacitate spirituală din partea practicantului, înseamnă că toate ființele pot atinge eliberarea din naștere și moarte prin ea. Și din câte știm, adevăratul motiv al apariției oricărui Buddha în această lume este exact acesta, de a salva toate ființele, nelăsând pe nimeni pe dinafară.

Buddhașii au numai acest scop în minte, de a ne ajuta pe toți să atingem Buddhitatea iar datorită acestei aspirații, ajung să dezvolte diferite metode, îndeplinindu-și activitatea în multe feluri și locuri. Văzând metoda de salvare a lui Amida, conținută în Legământul său Principal (nembutsul credinței), toți Buddha o laudă, realizând că, spre deosebire de metodele create de ei înșiși, aceasta este cea mai ușoară și mai eficientă, în toate locurile și toate timpurile, mai ales când capacitățile ființelor sunt extrem de scăzute sau chiar inexistente, precum în această ultimă epocă a Dharmei. **Ei laudă și slăvesc Numele lui Amida pentru a încuraja toate ființele să îl rostească la rândul lor. Astfel, Buddhașii devin martori ai eficacității rostirii cu credință a Numelui lui Buddha Amida.**

Al 17-lea Legământ ne arată așadar, că Amida are cea mai bună metodă dintre toate metodele spirituale, fiind astfel suprem între toți Buddha. A fi suprem între toți Buddha nu înseamnă că este un fel de șef, ci doar atât, că are cea mai bună metodă de a salva ființele. Astfel, nu numai că ceilalți Buddhași îi laudă și slăvesc Numele, încurajându-ne să îl rostim noi înșine, ci chiar lucrează în diferite moduri ascunse și nevăzute pentru a ne călăuzi și a ne face să acceptăm metoda de salvare a lui Buddha Amida. Acesta este de asemenea, înțelesul celui de-al 17-lea Legământ.

⁴⁰ Vezi capitolul “Nembutsul credinței și al recunoștinței” din cartea mea “Învățăături buddhiste Jodo Shinshu”, Craiova, 2011; republicată pentru distribuție gratuită de Corporate Body of Buddha Educational Foundation, Taiwan, 2013

Acest legământ ne arată și că Numele lui Amida nu este un nume oarecare, precum “Ion” sau “Mărin” iar rostirea lui nu este asemenea unei chemări obișnuite. Din contră, acesta este Numele pe care toți Buddha îl rostesc și slăvesc. Buddhașii sunt supremi în univers, nimeni nu este egalul lor în compasiune, înțelepciune sau orice altceva și de aceea, din moment ce Numele lui Amida se află pe buzele tuturor Buddha, înseamnă că acest Nume este mai presus de tot.

Numele, *Namo Amida Bu*, conține toate meritele și virtuțile lui Buddha Amida și este manifestarea Iluminării sale. Prin Numele lui Amida rostit cu credință, Buddhitatea (Nirvana) devine accesibilă tuturor ființelor obișnuite, după nașterea lor în Tărâmul Pur sau sfera de influență a lui Amida.

**Ființele născute în Tărâmul Pur vor atinge Nirvana
(Buddheitatea)
- explicație a celui de-al 11-lea Legământ -**

„Dacă după ce voi deveni un Buddha, oamenii și devașii din tărâmul meu nu se vor afla întotdeauna în stadiul celor definitiv asigurați și nu vor atinge Nirvana, fie să nu realizez Iluminarea perfectă.”

(al 11-lea Legământ)

În conformitate cu Shinran Shonin, al 11-lea Legământ are multe nume: *“marele Legământ al atingerii fără greș a Nirvanei”*, *“Legământul atingerii Nirvanei de neîntrecut”*, *“Legământul realizării supreme care este transferul de merit [de la Amida] al mersului înainte⁴¹”* etc.

De asemenea, *“stadiul celor definitiv asigurați”* apare sub mai multe denumiri în scrierile lui Shinran precum, *“stadiul celor cu adevărat stabiliți”*, *“cei cu adevărat stabiliți din Mahayana”*, *“stadiul de non-retrogresiune”*, *“stadiul de egalitate cu Iluminarea perfectă”*, *“asigurați de Nirvana”*, *“asigurați de nașterea în Tărâmul Pur”* etc.

Acest legământ are două beneficii cronologic distincte:

1. atingerea stadiului celor definitiv asigurați de Nirvana
2. atingerea Nirvanei sau a Buddheității (Iluminării) supreme

În conformitate cu Shinran Shonin primul avantaj este primit în această viață, în chiar momentul trezirii pentru prima oară a credinței (shinjin) iar al doilea după moarte, odată cu nașterea în Tărâmul Pur:

⁴¹ Transferul de merit al mersului înainte înseamnă că în momentul primirii credinței, Amida ne transferă meritele sale infinite care ne fac să mergem înainte către atingerea Nirvanei supreme și apoi să ne întoarcem înapoi în această lume, ca Buddhași, sub diferite forme, pentru a ajuta toate ființele (transferul de merite al întoarcerii în această lume).

„Atingerea Iluminării în viața ce va urma este esența învățaturii Tărâmului Pur a Puterii Celuilalt și se datorează stabilirii shinjinului în această viață.

*În conformitate cu adevărata esență a Căii Tărâmului Pur adepții se încred în Legământul Principal în această viață și ating Iluminarea în Tărâmul Pur; aceasta este învățătura pe care am primit-o”.*⁴²

Următoarele două pasaje din scrierile lui Shinran ne explică primul avantaj al celui de-al 11-lea Legământ:

*„Ca răspuns la întrebarea ta în ceea ce privește cauza nașterii în Tărâmul Pur, în momentul realizării shinjinului, beneficiem automat de avantajul de a fi primiți și niciodată abandonați de Amida; așadar, putem spune că sălășluim în Legământul lui Tathagata. Asta ne este promis în Legământul plin de compasiune⁴³: „Dacă după ce voi atinge Buddhitatea, oamenii și deivașii din tărâmul meu nu se vor afla printre cei cu adevărat stabiliți și nu vor atinge cu siguranță Nirvana, fie ca eu să nu realizez Iluminarea perfectă”.*⁴⁴

*„Făcând marele Legământ al atingerii cu siguranță a Nirvanei, Buddha Amida a promis că adeptul ce realizează acest shinjin autentic intră imediat în stadiul celor cu adevărat stabiliți.”*⁴⁵

„Imediat” este o precizare foarte importantă – înseamnă aici și acum, în această viață. Când ne încredem în Buddha Amida intrăm **imediat (automat)** în stadiul celor cu adevărat stabiliți sau al celor asigurați de nașterea în Tărâmul Pur și al atingerii Nirvanei.

În următorul pasaj observăm că primul avantaj al celui de-al 11-lea Legământ, anume “*stadiul de egalitate cu Iluminarea perfectă*” sau

⁴² “Tannisho – plângere împotriva abaterilor de la adevăratul shinjin”, capitolul 15; traducere în limba română de Josho Adrian Cirlea, IABC, Kyoto, 2003

⁴³ Shinran citează, folosind cuvinte puțin diferite, al 11-lea Legământ.

⁴⁴ [Shinran's Response to Senshin] letter 7 from “A Collection of Letters” (Zensho Text), www.shinranworks.com

⁴⁵ “Passages on the Two Aspects of The Tathagata's Directing of Virtue”; www.shinranworks.com

al “*celor definitiv asigurați*”, este la fel cu al lui Bodhisattva Maitreya⁴⁶:

„Buddha a promis că cei ce rostesc Numele într-un mod autentic⁴⁷ și au credință adevărată vor intra imediat în stadiul celor cu adevărat stabiliți. Suntem învățați de asemenea, că a fi printre cei cu adevărat stabiliți înseamnă atingerea stadiului de egalitate cu Iluminarea perfectă. Atingerea stadiului de egalitate cu Iluminarea perfectă înseamnă a fi la fel cu Bodhisattva Maitreya care se află acum la rangul de succesori la Buddhitate. Astfel, Marea Sutră spune [că acest om] ,urmează să atingă Iluminarea, asemenea lui Maitreya.’”⁴⁸

Din cele ce știm din sutre, Bodhisattva Maitreya nu se află acum în Tărâmul Pur ci în lumea zeilor Tusita, urmând să atingă cu siguranță Buddhitatea în următoarea sa viață. Așadar, noi cei care am primit shinjin în această viață suntem ca la fel ca el în sensul că vom atinge de asemenea, Buddhitatea, după ce murim și ne naștem în Tărâmul Pur al lui Amida.

Shinran Shonin explică în a treia scrisoare din *Mattosho*:

“Deși numele sunt diferite, ‘cel cu adevărat stabilit’ și ‘egal cu Iluminarea perfectă’ au același înțeles și indică același stadiu. Egal cu Iluminarea supremă este același stadiu cu cel în care se află Maitreya care va deveni viitorul Buddha. Din moment ce omul care are shinjin este destinat să atingă Iluminarea supremă, se spune despre el că este la fel cu Maitreya.”⁴⁹

⁴⁶ Maitreya, care sălășluiește acum în cerul zeilor Tușita, va fi, în conformitate cu spusele lui Shakyamuni, un mare Buddha ce va apărea în această lume după multe miliarde de ani (5.670.000.000) de la această eră.

⁴⁷ A rosti într-un mod autentic Numele lui Amida înseamnă a-l rosti cu credință. Acesta este nembutsul credinței în Amida.

⁴⁸ “A Collection of Passages on the Types of Birth in the Three Pure Land Sutras [Realization]”, by Shinran Shonin; www.shinranworks.com

⁴⁹ Vezi capitolul “Egali cu Buddha Maitreya” din cartea mea, „Învățăături buddhiste Jodo Shinshu”, Dharma Lion Publication, Craiova, 2011; retipărită pentru

Este clar din pasajele de mai sus că stadiul celor definitiv asigurați sau stadiul celor cu adevărat stabiliți este unul anterior Iluminării perfecte sau Buddhității. Acesta este *“rangul de succesor la Buddhitate”* în care se află acum Maitreya. Un astfel de stadiu este egal cu Iluminarea perfectă în sensul că aceasta va fi atinsă fără greș, așadar, cel care are shinjin *“urmează să atingă Buddhitatea, asemenea lui Maitreya”*. Deci, în interpretarea lui Shinran, acest stadiu se atinge în această viață.

Nu putem găsi nicăieri în sutre vreun pasaj în care Maitreya să fie prezentat ca aflându-se acum în Tărâmul Pur. Repet acest lucru, deoarece mi se pare extrem de important – Maitreya nu se află în Tărâmul Pur ci în lumea zeilor Tusita, așteptând următoarea naștere, când va deveni un Buddha asemenea lui Shakyamuni. **Dacă el nu se află acum în Tărâmul Pur iar noi nu suntem acum în Tărâmul Pur, rezultă în mod logic faptul că stadiul lui Maitreya și al celor care se încred în Amida este unul care se atinge înaintea nașterii în Tărâmul Pur. Așadar, pentru cei care au shinjin, prima parte a celui de-al 11-lea Legământ este o promisiune pentru viața de aici, când credința (shinjin) apare pentru prima oară în inima lor.**

De asemenea, după cum Shakyamuni însuși explică în *Marea Sutră*, expresia *“oameni și devași (zei) din tărâmul meu”* apare în acest discurs sacru doar ca referire la existența trecută a celor născuți deja în Tărâmul Pur:

“Au toți aceeași formă și nu există nici o diferență între ei dar sunt numiți ‘oameni și devași’ doar ca analogie cu stările de existență din alte lumi. Au o înfățișare superbă și majestuoasă, de neegalat în toate lumile și de către nici o ființă, divină sau umană. Ei sunt toți înzestrați cu trupurile Naturaleții, Vidului și Infinitului”.⁵⁰

distribuție gratuită de Corporate Body of Buddha Educational Foundation, Taiwan, 2013.

⁵⁰ Shinran însuși a făcut referire la acel pasaj din *Marea Sutră* în lucrarea sa *Pasaje asupra căii Tărâmului Pur [Realizarea]*.

A avea corpul Naturaletii, Vidului și Infinitului este o dovadă că cei născuți în Tărâmul Pur al lui Amida, prin poarta Legământului Principal, au atins deja Buddhitatea sau Iluminarea supremă, aspect ce constituie a doua promisiune a celui de-al 11-lea Legământ.

Dacă intrăm în stadiul celor definitiv asigurați în momentul în care ne încredem în Buddha Amida, înseamnă că atunci când murim ne naștem în Tărâmul Pur **aducând sau purtând cu noi acest stadiu**. În pasajul următor din secțiunea 22 a *Marii Sutre*, numit de Shinran “pasajul care împlinește al 11-lea Legământ” ne este explicat acest lucru:

“în acel tărâm nu există ființe care să fie destinate unor condiții adverse ori ale căror destine sunt nesigure”.

Intrăm în Tărâmul Pur ca ființe **ce se află deja** în stadiul celor definitiv asigurați, adică asigurați de atingerea Nirvanei și care o ating nu după o perioadă mai lungă sau mai scurtă de practică în acest tărâm al lui Amida, ci imediat după ce ne naștem acolo⁵¹.

Aceasta este viziunea corectă a școlii Jodo Shinshu și a lui Shinran Shonin. Pentru cel care are credință adevărată și se află așadar, în stadiul celor definitiv asigurați, nu mai există nici o altă cerință legată de practică deoarece **el nu mai are “condiții adverse” de depășit**. Astfel, pentru cel al cărui destin karmic este deja fixat, momentul nașterii în Tărâmul Pur este imediat urmat de atingerea Nirvanei sau a Buddhității supreme.

Imaginea care îmi vine acum în minte este aceea a unei semințe și a unui copac. Atunci când devenim deschiși față de Legământul Principal al lui Buddha Amida, el plantează în noi semința credinței adevărate (shinjitsu shinjin). Orice semință devine cu siguranță un copac; ea are destinul fix de a deveni un copac. În cazul nostru, semința credinței adevărate va deveni în mod natural un Buddha.

⁵¹ Dacă intrăm în Tărâmul Pur cu o credință îndoielnică și atașamente față de puterea noastră personală, nu atingem imediat Nirvana, ci stăm o perioadă în zona de graniță a Tărâmului Pur până când depășim aceste îndoieli. Vezi articolul ajutător: “Nașterea în zona de graniță a Tărâmului Pur” din această carte.

Așadar, ne naștem în Tărâmul Pur cărând cu noi înșine această semință iar ea se transformă imediat în Copacul Iluminării sau al Nirvanei supreme.

Pacea și fericirea credinței **- explicație a celui de-al 33-lea Legământ –**

Al 33-lea Legământ este în strânsă legătură cu prima parte a celui de-al 11-lea, deoarece se referă la viața de acum a unui adept nembutsu. Într-adevăr, în această viață el se încrede în Buddha Amida și intră imediat în stadiul de asigurat de Nirvana („stadiul celor definitiv asigurați”).

“Dacă, după ce voi deveni un Buddha, ființele sensibile din țărmurile nemărginite și de neconceput ale Buddhașilor din cele zece direcții, care au fost atinși de lumina mea, nu vor simți pace și fericire în trupurile și mințile lor care să depășească pe aceea a oamenilor și devașilor, fie să nu ating Iluminarea perfectă”.

(al 33-lea Legământ)

Ființele sensibile atinse de Lumina lui Amida sunt cele care se încred în Legământul său Principal. Acestea îi acceptă Lumina, adică metoda de salvare. A fi atins de Lumina lui Amida înseamnă a fi deschis față de el, a-i auzi chemarea lui “vino așa cum ești”. Astfel de ființe, deși rămân oameni obișnuiți până la renașterea în Țărâmul Pur, simt fericirea de a ști că sunt liberi de samsara, o libertate pe care nici devașii (zeii) nu o cunosc. Într-adevăr, ceea ce ei primesc de la Buddha Amida prin credință (shinjin) nu poate fi comparat cu nicio realizare a ființelor neiluminate, indiferent ce loc important ar ocupa ele în samsara.

Putem numi această pace și fericire o formă de ușurare, precum atunci când o mare greutate este luată de pe umerii noștri și putem spune că într-adevăr, nu există o mai mare greutate decât aceea de a fi neiluminat și sclav al existenței samsarice. Indiferent câtă fericire ar simți marii zei ce trăiesc milioane de ani, noi oamenii obișnuiți care ne încredem în Buddha Amida știm că am primit un dar pe care nici ei nu-l posedă – siguranța că la sfârșitul vieții noastre vom atinge Buddheitatea (Nirvana) în Țărâmul Pur.

Putem compara această situație cu a fi într-o închisoare. Cei care știu că vor fi eliberați în curând au mai multe motive să fie fericiți decât cei care au toate plăcerile din lume însă continuă să rămână după gratii. Noi suntem cei cărora ne este promisă libertatea, așa că este normal ca fericirea noastră să fie mai mare⁵².

Este foarte important să înțelegem că pacea și fericirea menționată în al 33-lea Legământ nu sunt cele care apar după extincția patimilor oarbe și a ignoranței, deoarece o astfel de pace și fericire survine doar după renașterea în Tărâmul Pur. Pacea și fericirea pe care o simțim după ce ne încredem în Buddha Amida este ușurarea pe care ne-o dă cunoașterea faptului că indiferent ce probleme și suferințe am mai putea experimenta în acest trup, din cauza atașamentelor și consecințelor karmice, știm că aceasta este ultima noastră viață ca ființe ignorante și că nu o vom lua de la capăt după ce murim. Știm că suntem primiți exact așa cum suntem de Buddha Amida, cu mințile care nu sălășluiesc aici și acum în pacea Nirvanei, ci în atașamente, dorințe și toate cele 108 bonno⁵³.

Este, de asemenea, pacea de a ști că indiferent cum murim, în paturile noastre sau pe stradă, că ne simțim bine sau rău, că zâmbim și trecem dincolo cu aparența unor înțelepți sau strigăm de durere și teamă, indiferent că moartea noastră lasă o impresie bună sau nu, că murim tineri sau bătrâni, suntem acceptați oricum și ne vom naște direct în Tărâmul Pur. Shinran Shonin a explicat acest aspect într-una din scrisorile sale:

⁵² Cu toate acestea, să nu credem că trebuie să simțim în fiecare moment al vieții noastre o asemenea fericire încât să fim întotdeauna pregătiți să mergem în Tărâmul Pur. Acest aspect este foarte bine explicat în *Tannisho*. Știm că suntem asigurați de atingerea Nirvanei în momentul morții și al nașterii în Tărâmul Pur, însă până atunci rămânem oameni obișnuiți și plini de atașamente față de existența trupească. Vă rog, citiți “Comentariu la al nouălea capitol – nu este nevoie de vreo stare specială pentru a ne naște în Tărâmul Pur” din cartea mea, “Calea acceptării – comentariu la Tannisho”, publicată pentru distribuție gratuită de Corporate Body of Buddha Educational Foundation, Taiwan, 2011.

⁵³ Bonno – iluziile și patimile oarbe. În doctrina buddhistă, patimile și iluziile omenești sunt de 108 tipuri.

“În ceea ce mă privește, nu adaug nici o semnificație condițiilor bune sau rele ale cuiva în clipele sale ultime. Cei în care shinjin (credința) este fixat definitiv nu au nici o îndoială, aflându-se așadar printre cei cu adevărat stabiliți. Din acest motiv, sfârșitul lor – chiar și al celor ignoranți – este unul fericit.”

În Legământul său Principal, Buddha Amida nu a menționat vreo condiție specială pe care adeptul ar trebui să o întrunească în viață sau în moarte pentru a se naște în Tărâmul Pur, ci doar a promis că cei ce se încred în el, doresc să se nască în Tărâmul său Pur și rostesc Numele lui, se vor naște acolo.

Așadar, aceasta este pacea și fericirea oamenilor obișnuiți care se încred în Amida. Nu putem obține o mai mare pace în această viață, în afara păcii oferite de credință.

Întoarcerea din Tărâmul Pur - explicație a celui de-al 22-lea Legământ -

“Dacă după ce voi deveni un Buddha, bodhisattva din tărâmurile Buddhașilor din celelalte direcții care vin să se nască în tărâmul meu, nu vor intra pentru totdeauna și fără greș în stadiul de a deveni un Buddha după o singură viață, fie să nu ating Iluminarea perfectă. Excepție fac cei care doresc să propovăduiască și să călăuzească ființele sensibile în conformitate cu legămintele lor originare. Pentru că aceștia poartă armura marilor legăminte, acumulează merite, eliberează toate ființele din naștere și moarte, vizitează tărâmurile Buddhașilor pentru a urma practicile bodhisattva, aduc ofrande Buddhașilor și Tathagatașilor de-a lungul celor zece direcții, iluminează ființe sensibile numeroase precum nisipurile Gangelui și le stabileasc în cea mai înaltă și perfectă Iluminare. Astfel de bodhisattva transcend tipurile de practici din stadiile obișnuite de bodhisattva și de fapt, cultivă virtuțile lui Samantabhadra.”

(al 22-lea Legământ)

La prima citire a acestui mare Legământ am înțeles în mod greșit că se referă la două categorii de ființe născute în Tărâmul Pur: cele care ating stadiul de a deveni un Buddha după ceva timp petrecut în Tărâmul Pur (o singură viață) în timp ce restul, *“cei care doresc să propovăduiască și să călăuzească ființele sensibile în conformitate cu legămintele lor originare”* se întorc imediat în samsara pentru a salva toate ființele. Dar când am contemplat mai profund acest legământ am realizat că se referă la un singur tip de ființe – cei născuți în Tărâmul Pur ating Buddhitatea și se întorc pentru a salva toate ființele. Vă rog, urmați cu atenție explicațiile de mai jos.

Cred că elementul cheie în înțelegerea acestui legământ este a doua secțiune din *Marea Sutră*, unde vedem cum marii Bodhisattva care se aflau în adunarea de pe vârful Vulturului (Manjushri, Samantabhadra etc) acționează pentru a salva și ghida ființele sensibile. Shakyamuni explică:

„Fiecare dintre acești bodhisattva, urmând virtuțile lui Mahasattva Samantabhadra, este înzestrat cu practicile și legămintele nemărginite ale căii Bodhisattva și sălășluiește definitiv în toate faptele merituoase.”

Care sunt „legămintele căii Bodhisattva”? În Mahayana există două liste principale.

Cele patru legăminte principale de Bodhisattva:

1. Indiferent cât de perfect ar fi un Buddha, fac legământ să devin ca el
2. Indiferent cât de profundă ar fi Dharma (învățătura), fac legământ să o înțeleg pe toată.
3. Indiferent cât de numeroase ar fi patimile, fac legământ să le înving pe toate.
4. **Indiferent cât de numeroase ar fi ființele, fac legământ să le salvez pe toate.**

și Cele zece legăminte sau angajamente ale lui Samantabhadra:

1. Să-i venerez și să-i respect pe toți Buddha
2. Să le aduc slavă tuturor Buddha
3. Să fac ofrande îmbelșugate (i.e. să fiu generos)
4. Să mă căiesc de toate greșelile și karma negativă
5. Să mă bucur de meritele și virtuțile celorlalți
6. Să le cer Buddhașilor să continue predarea învățăturii
7. Să le cer Buddhașilor să rămână în lume
8. Să urmez întotdeauna învățătura lui Buddha
9. **Să mă adaptez tuturor ființelor și să le ajut**
10. Să transfer toate meritele și virtuțile pentru binele tuturor ființelor

Toate aceste paisprezece legăminte reprezintă aspirația de a deveni un Buddha pentru sine și toate ființele. Ele arată de asemenea, cum va acționa o persoană Iluminată din Tărâmul Pur în cariera sa nesfârșită de a ajuta toate ființele sensibile. **Este foarte important să înțelegem că acestea sunt exact “legămintele originare” sau “marile legăminte” la care se face referire în al 22-lea Legământ.**

Termenul “originar” nu înseamnă un legământ personal care este cumva separat de legămintele de mai sus, ci un legământ în conformitate cu mintea Bodhi autentică. Așadar, indiferent că vrei să te duci în Tărâmul Pur pentru ați salva în mod special mama, soția sau fratele din viața de acum, după ce te naști acolo vei simți în mod spontan că toate ființele sunt la fel de importante ca mama, sora, nevasta sau fratele tău și vei dori în mod natural să le incluzi în activitățile tale salvatoare.

Acum să citim propoziția următoare din secțiunea a doua a *Marii Sutre*:

„El călătorește liber în toate cele zece direcții și folosește metode potrivite de a elibera ființele.”

Așadar, cei care se nasc în Tărâmul Pur, inclusiv tu cel care te încrezi acum în Amida și care *„doresc să propovăduiască și să călăuzească ființele sensibile în conformitate cu legămintele lor originare”*, purtând în acest fel, *„armura marilor legămintele”*, își vor îndeplini acțiunile de salvare călătorind în toate locurile din univers și vor folosi metode potrivite în conformitate cu specificul ființelor pe care vor să le salveze.

Această călătorie ne arată că nașterea în Tărâmul Pur nu este o destinație finală, ci o permanentă întoarcere, în diferite forme, pentru a ajuta toate ființele. De aceea, Shinran Shonin a numit acest legământ, *„legământul transferului de merit al întoarcerii în această lume.”* În *Kyogyoshinsho*⁵⁴ îl citează pe Vasubandhu, al doilea patriarh indian al școlii noastre:

“Cu mare compasiune, el observă toate ființele aflate în durere și folosind diferite corpuri ale transformării pentru a-i călăuzi, intră în grădinile nașterii și morții și în pădurile patimilor oarbe; jucându-se acolo liber cu puterile transcendente, atinge stadiul învățaturii și călăuzirii celorlalți. Toate aceste calități apar datorită transferului de merit al puterii Legământului Principal.”

⁵⁴ *Kyogyoshinsho*, IV: 15.

Apoi citează din T'an-luan⁵⁵:

“Transferul de merit al întoarcerii în această lume’ înseamnă că, după ce se naște în acel tărâm, obținând astfel puterea metodelor pline de compasiune, se întoarce și intră în pădurile dese ale nașterii și morții, unde învață și călăuzește toate ființele sensibile și îi face să intre împreună pe calea lui Buddha.”

Acum să reluăm lectura aceleiași secțiuni a *Marii Sutre*, pentru a vedea cum anume sunt salvate ființele de cei care ating Iluminarea în Tărâmul Pur:

“El intră în vistieria Dharmei Buddhașilor și atinge Țărâmul Celălalt. De-a lungul nenumăratelor lumi el atinge Iluminarea.”

Acum stop. Să ne oprim puțin aici pentru că acest pasaj și următoarele sunt foarte importante și trebuie bine înțelese. Într-un capitol anterior am explicat faptul că al 11-lea Legământ este cel în care se promite atingerea Iluminării sau a Buddhității supreme de către cei care se nasc în Tărâmul Pur, așa că, de ce este menționată din nou, atingerea Iluminării? **Și de ce, de data aceasta, se spune că Iluminarea va apărea în nenumăratele lumi unde vom călători pentru a salva toate ființele? Răspunsul este că, în acest caz, atingerea Iluminării este doar un joc, o punere în scenă pentru ochii ființelor neiluminate, o metodă potrivită și o potrivire la nivelul ființelor din respectivele lumi pentru a crea condițiile necesare propovăduirii Dharmei.**

Întreaga secțiune a doua din *Marea Sutră* dar și alte pasaje din diferite sutre dovedesc faptul că, în realitate, există două tipuri de bodhisattva:

1. Bodhisattva în aspirație, care au făcut legămintele de a deveni Buddha pentru ei și toate ființele, dar care sunt încă pe cale și neiluminați (ne-Buddha). Oricine își asumă acum legămintele de Bodhisattva prezentate mai sus, poate fi numit un

⁵⁵ *Kyogyoshinsho*, IV: 16.

bodhisattva în aspirație. Unii bodhisattva pot fi mai avansați decât alții, din punct de vedere spiritual și pe diferite nivele de dezvoltare, însă atât timp cât încă nu au atins Iluminarea perfectă, îi includem totuși, în această categorie.

și

2. Bodhisattva care au atins deja Buddhitatea sau Iluminarea perfectă dar care nu rămân retrași în propria Iluminare. Aceștia sunt de fapt, **Buddha care se manifestă ca Bodhisattva**. În această categorie îi găsim pe Avalokitesvara, Mahasthamaprapta, Samantabhadra etc. Astfel de bodhisattva au fost de asemenea, prezenți pe vârful Vulturului când Shakyamuni a propovăduit *Marea Sutră*. Este limpede, dacă citim următorul pasaj de la sfârșitul aceleiași secțiuni a doua, că ei au atins deja Buddhitatea și că sunt, de fapt, Buddha care se manifestă ca Bodhisattva:

“Cu astfel de rădăcini ale virtuții, toți Bodhisattva adunați acolo au atins țărnul Eliberării. Ei au acumulat meritele imposibil de măsurat ale lui Buddha și au atins înțelepciunea sfântă, pură și de neconceput. Nenumărați Bodhisattva Mahasattva precum aceștia, s-au adunat acolo în același timp.”

În secțiunea a doua observăm că un Bodhisattva Iluminat urmează mereu și oriunde, același scenariu precum Shakyamuni în lumea noastră, atunci când propovăduiește Dharma. Astfel, sălășluiește întâi o vreme în cerul zeilor Tusita - *„aflându-se la început în cerul zeilor Tusita, el proclamă Dharma cea adevărată”*

după care,

„... părăsind palatul ceresc, se coboară în burta mamei. Curând după aceea, se naște prin partea ei dreaptă și face șapte pași. În acest moment, o strălucire luminează peste tot în cele zece direcții și nenumăratele tărâmurii ale Buddhașilor se cutremură în șase moduri. Apoi, rostește următoarele cuvinte: ,Voi deveni Cel mai Onorat din lume’”.

După o copilărie și tinerețe plină de diferite succese și plăceri lumești, „întâlnește bătrânețea, boala și moartea și realizează că totul e impermanent.” Apoi „renunță la tronul regal și bogății și se retrage în munți pentru a urma Calea. După ce își trimite înapoi calul alb pe care îl călărise până atunci, împreună cu podoabele și coroana de nestemate, își dă jos hainele frumoase și se îmbracă în robele Dharma. Își taie părul, rade fața, se așează drept sub un copac și urmează șase ani de practici ascetice în conformitate cu calea tradițională.”⁵⁶

După ce înțelege inutilitatea practicilor ascetice, se spală în râu, mănâncă ceva cu moderație și se așează la umbra copacului Bodhi, „cu picioarele încrucișate.” Apoi „emite un flux de lumină puternică pentru a-l informa pe Mara⁵⁷ de ceea ce urmează să facă. Mara și armata lui vine să-l atace și să-l tenteze, însă el reușește să-i controleze cu puterea înțelepciunii sale și îi face să se predea. Apoi atinge Dharma ultimă și realizează **Iluminarea supremă și de neîntrecut.**”

După această atingere a Iluminării, exact precum Shakyamuni din lumea noastră, începe să propovăduiască Dharma, călăuzindu-i pe ceilalți către propria lor eliberare din naștere și moarte:

“[...] distruge viziunile greșite, îndepărtează suferințele, curăță mlaștinile dorințelor, protejează castelul Dharmei, deschide poarta Dharmei, spală mizeria patimilor și revelează Dharma cea albă și curată. Unește totul în Dharma lui Buddha și astfel proclamă învățătura corectă.”

La sfârșitul trupului său fizic, “ne arată că trece în Nirvana” sau, cu alte cuvinte, joacă teatrul de a dispărea în starea imposibil de înțeles de dincolo de formă și non-formă, dar în realitate și în conformitate cu *Marea Sutră*, el “duce mereu ființele sensibile către eliberare”,

⁵⁶ Un astfel de Bodhisattva Iluminat urmează exact același scenariu cu al lui Siddharta Gautama înainte de a deveni Buddha Shakyamuni. Este ca și cum povestea lui Gautama se repetă la nesfârșit.

⁵⁷ Mara – demon celestial al amăgirilor.

ceea ce înseamnă că **activitățile lui în diferite manifestări continuă în alte locuri ale universului, unde începe din nou aceeași poveste.** Sutra spune:

*“Asemenea unui magician desăvârșit care poate crea după voință diferite iluzii, inclusiv imaginea unui bărbat sau a unei femei, tot așa Bodhisattva, după ce a învățat pe deplin toate metodele de eliberare și a atins conștientizarea senină a realității, poate propovădui și transforma ființele după cum dorește. **El se manifestă peste tot în nenumăratele târâmurii ale Buddhașilor, îndeplinind cu dedicație și fără să obosească vreodată, acțiuni pline de compasiune pentru ființele sensibile.**”*

Pentru a înțelege cât mai ușor cum stau lucrurile, să ne imaginăm că tu, cititorul acestor rânduri ești un Buddha iar eu, Josho, un om ignorant și neiluminat :)

Tu ai atins Iluminarea în urmă cu multe kalpa, în trecutul îndepărtat, însă pentru că ai multă Compasiune pentru Josho și alte ființe de pe această planetă, ai decis să te manifesti aici. Dacă Josho este atașat de așa zisa lui ‚putere personală’, atunci va trebui să-i arăți diferite metode buddhiste prin care un om ca el să aibă senzația că poate atinge Buddhitatea. Pentru a-l încuraja să înceapă practica vei lua aparența unui om obișnuit și neiluminat care trece prin aceleași probleme ca el. Așadar, joci acest joc pentru Josho deoarece mintea lui nu poate fi convinsă într-un alt mod. După ‚multe eforturi’ atingi Iluminarea și îi dovedești astfel lui Josho că și el o poate atinge. Josho este încurajat în acest mod să înceapă să urmeze Calea, fiind convins că din moment ce inclusiv tu, prietenul și învățătorul lui, te-ai zbatut și ai atins realizarea, atunci și el o poate atinge. De asemenea, dacă Josho și alții ca el devin conștienți de limitele lor și de imposibilitatea de a deveni un Buddha asemenea ție, în această viață, și pentru că într-adevăr, mulți dintre contemporanii tăi și mai ales cei ce vor trăi după apariția ta în lumea lor, vor fi cu atât mai incapabili să atingă Iluminarea în această viață, începi să le propovăduiești metoda de salvare a lui Buddha Amida. Deoarece tu însuși ești un Buddha, ascultătorii tăi se vor încrede într-una din diferitele tale învățături și le vor urma.

Însă ceea ce ei și Josho nu știu este că tu erai deja Iluminat cu mult înainte de nașterea în lumea lor și că anii petrecuți printre ei au fost doar o metodă potrivită pentru ei și alții să se încreadă în tine și în învățăturile tale.

Explicația de mai sus poate fi găsită și în *Sutra Lotusului*, unde Shakyamuni este descris de asemenea, ca un Buddha ce a atins de fapt Iluminarea în urmă cu multe kalpa și joacă acest joc de nenumărate ori și în diferite lumi, pentru binele ființelor neiluminate.

Așadar, înțelegem acum faptul că „stadiul de a deveni un Buddha după o singură viață”, promis în al 22-lea Legământ, reprezintă capacitatea celor care ating Buddhitatea în Tărâmul Pur de a se manifesta la nesfârșit în diferite locuri din univers și de a deveni acolo Buddhași activi pentru binele ființelor sensibile. Când ne naștem în Tărâmul Pur obținem automat capacitatea de a juca la nesfârșit rolul de a deveni Buddhași și a propovădui Dharma asemenea lui Shakyamuni însuși.

Shinran a explicat asta în *Imnurile Tărâmului Pur*:

„Cei care ating Tărâmul Pur al beatitudinii se întorc în această lume rea a celor cinci pângăriri, unde, asemenea lui Buddha Shakyamuni, ajută nenumăratele ființe sensibile, indiferent unde s-ar afla acestea.”

Așadar, putem trage concluzia că doar cineva care a devenit deja un Buddha poate juca acest rol de a deveni la nesfârșit un Buddha. Este limpede că un bodhisattva în aspirație nu poate îndeplini aceste activități salvatoare iar **al 22-lea Legământul descrie numai ceea ce vor face cei ce devin Buddhași în Tărâmul Pur. Astfel, ca Buddhași în Tărâmul Pur ne vom manifesta ca Bodhisattva, adică Buddhași ce nu rămân izolați în propria Iluminare.** Exact precum Bodhisattvașii descriși în a doua secțiune a *Marii Sutre*, vom acționa asemenea lui Samantabhadra care este el însuși un Bodhisattva Iluminat, adică un Buddha ce se manifestă ca Bodhisattva. Textul celui de-al 22-lea Legământ este foarte clar în această privință:

“Astfel de Bodhisattva transcend modul de practică ale stadiilor obișnuite de bodhisattva⁵⁸ și cultivă de fapt, virtuțile lui Samantabhadra”.

După cum a explicat Shinran într-o notă la al 17-lea vers din *Imnurile Tărâmului Pur*:

*“Dacă ne vom naște în Tărâmul Beatitudinii, vom atinge marea Iubire și marea Compasiune și, mergând peste tot de-a lungul celor zece direcții, vom ajuta ființele sensibile. **Compasiunea perfectă și supremă a Buddhașilor este menționată cu numele lui Bodhisattva Samantabhadra.**”*

Ultima propoziție, „*Compasiunea perfectă și supremă a Buddhașilor este menționată cu numele lui Bodhisattva Samantabhadra*” ne arată foarte clar că Samantabhadra a atins și reprezintă Buddheitatea și de asemenea că, după ce noi înșine o vom atinge în Tărâmul Pur, ne vom manifesta exact asemenea lui.

Unii interpretează acest legământ al 22-lea, ca fiind o promisiune pentru bodhisattvașii în aspirație destul de avansați pe Cale sau pentru Bodhisattva care au atins deja Buddheitatea înainte de nașterea în Tărâmul Pur iar nu un legământ pentru oamenii obișnuiți cu o credință simplă în Amida și care nu sunt în stare să urmeze calea Bodhisattva. Această interpretare este însă greșită și voi explica de ce în următoarele rânduri.

Este foarte important să înțelegem că în al 22-lea Legământ, următoarele cuvinte: *“bodhisattva din tărâmurile Buddhașilor din celelalte direcții care vin să se nască în tărâmul meu”*, **nu sunt folosite în legătură cu cei ce aspiră să atingă Buddheitatea pentru ei înșiși și pentru toate ființele prin puterea personală.** Dacă citim toate cele 48 de legăminte în lumina celui de-al 18-lea (Legământul Principal), așa cum Shinran a făcut-o, unde nașterea în Tărâmul Pur este promisă celor care au o credință simplă, fără nici un fel de merite

⁵⁸ Sunt dincolo de puterea limitată a bodhisattvașilor neiluminați, adică al bodhisattvașilor în aspirație.

speciale, atunci ajungem în mod natural la concluzia că al 22-lea Legământ este o promisiune pentru **toate** ființele care vin să se nască în Tărâmul Pur din toate locurile din samsara. În cazul celui de-al 22-lea Legământ, bodhisattvații “din tărâmurile Buddhașilor din celelalte direcții” sau bodhisattva în aspirație, **ne includ și pe noi, oamenii obișnuiți care avem credință (shinjin) în Amida.**

De ce spun asta? Pentru că, așa cum a explicat Shinran, trezirea Minții Bodhi – aspirația de a atinge Buddhitatea pentru noi și ceilalți (primul pas al oricărui bodhisattva în aspirație) – este împlinită în trezirea credinței în Legământul Principal al lui Buddha Amida. Maestrul Shan-cao a spus: “*Treziți-vă Mentea Bodhi către Compasiunea lui Amida*”, adică **aspirați să vă eliberați pe voi înșivă și ceilalți, bazându-vă nu pe puterea voastră, ci pe puterea Compasiunii lui Amida** (Legământul său Principal). Așadar, **trezirea Minții Bodhi, condiția obligatorie în Mahayana a atingerii Iluminării supreme, apare în Jodo Shinshu în forma credinței (shinjin).**

În *Imnurile Patriarhilor*, Shinran a spus:

*“Credința este Mentea Unică;
Mentea Unică este Mentea precum diamantul;
Mentea precum diamantul este Mentea Bodhi;
Această minte este oferită nouă de Puterea Celuilalt.”*

Mentea Unică sau credința (shinjin) reprezintă cauza Iluminării. Din moment ce aceasta este ea însăși Mentea Bodhi, înseamnă că are două aspecte⁵⁹:

*“A te refugia cu o Mente Unică
În Buddha al Luminii fără de opreliști care se răspândește în cele zece direcții
Este mintea care aspiră să devină Buddha;
Așa spune Vasubandhu, Maestrul Discursului⁶⁰.”*

⁵⁹ Cele două aspecte ale Minții Bodhi sunt a aspira la atingerea Buddhității pentru sine însuși și pentru ceilalți.

⁶⁰ *Discurs despre Tărâmul Pur*, lucrare al cărui autor este Vasubandhu.

*Mintea care aspiră să devină Buddha
Este mintea ce caută să salveze ființele sensibile;
Mintea care caută să salveze ființele sensibile
Este adevărata Credință oferită de Compasiunea lui Amida.”*

Având o credință simplă în Buddha Amida suntem asigurați de atingerea Buddhității în Tărâmul Pur și a întoarcerii de acolo, asemenea Buddhașilor ce se manifestă ca Bodhisattva, pentru ajută toate ființele din toate locurile din univers.

Shinran Shonin a fost foarte clar în scrierile sale în ceea ce privește înțelesul celui de-al 22-lea Legământ, care este o promisiune adresată nouă, ființele obișnuite care se încred în Amida. “**Noi**” suntem cei care vom îndeplini acțiuni asemănătoare lui Samantabhadra după ce vom atinge Buddhitatea în Tărâmul Pur. Iată două citate din multele care dovedesc asta:

*“Aspectul **întoarcerii noastre** în această lume se referă la transferul de merit al lui Amida, astfel încât, după ce ajungem în Tărâmul Pur suntem făcuți capabili să îndeplinim activitățile lui Samantabhadra și să ajutăm toate ființele.⁶¹”*

*“Intrând imediat în lumea ființelor sensibile,
Ne angajăm în activități pline de compasiune, specifice virtuții lui Samantabhadra⁶²”*

Și pentru că atingerea Buddhității în Tărâmul Pur se datorează lucrării lui Amida și tuturor Buddhașilor care, în conformitate cu al 17-lea Legământ, îndrumă toate ființele să se încreadă în Legământul Principal, vom simți întotdeauna recunoștință față de ei și le vom vizita adeseori tărâmurile pentru a le aduce ofrande: „*aduc ofrande Buddhașilor și Tathagatașilor, de-a lungul celor zece direcții*”, așa cum promite al 22-lea Legământ.

⁶¹ *Imnurile Maeștrilor Tărâmului Pur*, notă explicativă la versul 34.

⁶² *Imnurile Maeștrilor Tărâmului Pur*, notă explicativă la versul 36

Exact precum Samantabhadra, îi vom venera și îi vom respecta întotdeauna pe toți Buddha (primul angajament al lui Samantabhadra), îi vom slăvi (al 2-lea angajament), le vom aduce ofrande, le vom cere să continue propovăduirea Dharrei (al-6-lea angajament) și îi vom asista în activitățile lor, salvând noi înșine alte ființe (al-9-lea angajament). Vom încuraja și călăuzi întotdeauna ființele de peste tot în funcție de specificul lor, ne vom bucura de dedicația acestora (al 5-lea angajament), îi vom ajuta să intre în oceanul meritelor perfecte ale lui Buddha Amida (al 10-lea angajament) și vom proteja mereu Dharma cea adevărată a tuturor Buddha (al-8-lea angajament), ducând-o de asemenea, în toate locurile din univers.

Shinran a ținut să ne asigure în *Kyogyoshinsho*:

„Așadar, odată ce ne-am imbarcat pe corabia Legământului mării Compasiuni și am început să navigăm pe întinsul ocean al Luminii, vânturile virtuții perfecte suflă blând iar valurile răului sunt transformate. Întunericul ignoranței este distrus iar după ce ajungem imediat în Tărâmul Luminii Nesfârșite, realizăm marea Nirvana și acționăm în conformitate cu virtuțile lui Samantabhadra. Țineți bine minte acest lucru.”⁶³

⁶³ Shinran Shonin, KGSS II 72-78

CAPITOLUL III

Legămintele în care sunt descrise caracteristicile, capacitățile și activitățile ființelor care au atins Iluminarea supremă în Tărâmul Pur, după ce s-au născut acolo. Aceste ființe sunt uneori numite „oameni și devași (zei) din tărâmul meu”, „shravaka din tărâmul meu” sau „bodhisattva din tărâmul meu”

Legămintele în care sunt descrise caracteristicile, capacitățile și activitățile ființelor care au atins Iluminarea supremă în Tărâmul Pur, după ce s-au născut acolo.

Așa cum am explicat anterior, ființele născute în Tărâmul Pur sunt uneori numite *“oameni și devași (zei) din tărâmul meu”*, ceea ce nu înseamnă că în Tărâmul Pur există cele șase tărâmurile neiluminate ale existenței, anume iaduri, spirite flămânde, animale, oameni, spirite combative (asura/semizeii) sau zei. Shakyamuni însuși a explicat în *Marea Sutră* că expresia *“oameni și devași”* din Tărâmul Pur apare în acest discurs doar în relație cu stările lor de existență de înainte de a se naște în Tărâmul Pur:

*“Au aceeași formă și nici o diferență nu există între ei, fiind numiți “zei” (deva) și “oameni” doar ca analogie cu stările de existență din alte lumi. Înfățișarea lor este superbă, nobilă și majestuoasă, de neegalat în toate lumile și nici o ființă, cerească sau umană, nu poate fi comparată cu ei. Toți sunt înzestrați cu corpuri ale Naturaleții, Vidului și Infinitului.”*⁶⁴

A avea corpuri ale Naturaleții, Vidului și Infinitului este în mod cert o dovadă că aceste ființe născute în Tărâmul Pur prin poarta Legământului Principal⁶⁵, au atins de fapt, Buddhitatea sau Iluminarea supremă (Nirvana), ceea ce constituie a doua promisiune celui de-al 11-lea Legământ⁶⁶.

⁶⁴ Shinran însuși a făcut referire la acel pasaj din Marea Sutră, în lucrarea sa *“Pasaje pe Calea Tărâmului Pur”* [Realizarea]:

“Mai departe, sutra spune:

Cuvintele ‘oameni și devași’ sunt folosite doar ca analogie cu stările de existență din alte lumi. Înfățișarea lor este impunătoare și minunată, de neegalat în toate lumile. Caracteristicile lor, subtile și delicate, nu aparțin oamenilor și zeilor; cu toții au trupuri ale Naturaleții, Vidului și Infinitului.”

⁶⁵ Vezi explicațiile conținute în *“Cele trei legăminte ale salvării”* din această carte.

⁶⁶ Vezi explicațiile celui de-al 11-lea Legământ din această carte.

Faptul că Tărâmul Pur este un tărâm al Iluminării, dincolo de naștere și moarte, se vede încă din Legământul întâi al lui Buddha Amida:

“Dacă după ce voi deveni un Buddha, se va putea găsi în Tărâmul meu vreun iad, tărâm al spiritelor flămânde sau al animalelor, fie să nu ating Iluminarea perfectă”

În următoarele legăminte sunt explicate foarte riguros caracteristicile ființelor născute în Tărâmul Pur:

Al 2-lea Legământ:

“Dacă după ce voi deveni un Buddha, oamenii și devașii din Tărâmul meu vor cădea din nou în cele trei tărâmurile rele, fie să nu ating Iluminarea perfectă.”

Nu există nici un fel de retrogresiune sau recădere în tărâmurile samsarice pentru cei născuți **după moarte** în Tărâmul Pur al lui Amida. Aceștia vor fi mereu în siguranță și în afara nașterii și morții. Cele trei tărâmurile rele (iaduri, spirite flămânde și animale) sunt în mod special accentuate în acest legământ deoarece oamenii sunt în mod normal mai speriați de ele. Așadar, auzind promisiunea lui Amida, ei sunt încurajați să se refugieze în el și să își dorească să se nască în Tărâmul său pentru a scăpa de pericolul repetării experiențelor groaznice ale samsarei.

Al 3-lea Legământ:

“Dacă după ce voi deveni un Buddha, oamenii și devașii din tărâmul meu nu vor avea cu toții culoarea aurului pur, fie să nu ating Iluminarea perfectă”.

Acesta este în strânsă legătură cu al 4-lea:

“Dacă după ce voi deveni un Buddha, oamenii și devașii din tărâmul meu nu vor avea cu toții aceeași înfățișare, ci va exista chiar și cea

mai mică diferență în frumusețe între ei, fie să nu ating Iluminarea perfectă”.

Ființele neiluminate din samsara au diferite forme și înfățișări, culoare sau frumusețe. Ele diferă mult unele de altele iar asta se datorează diferitelor tipuri de karmă pe care le moștenesc din viețile trecute. Însă odată ce s-au născut în Tărâmul Pur și au devenit Buddhași, sunt eliberați de lanțurile karmei și trec dincolo de formă, culoare sau alte diferențe. Asta este ceea ce se înțelege prin „*vor avea cu toții aceeași înfățișare*“.

A avea culoarea aurului pur înseamnă de asemenea, a avea corpuri transcendente ce încarnează toate calitățile Iluminării.

De asemenea, al 21-lea Legământ este o altă dovadă că cei născuți în Tărâmul Pur au atins Buddhitatea și au corpuri transcendente ale Iluminării:

„Dacă după ce voi deveni un Buddha, oamenii și devașii din tărâmul meu nu vor fi înzestrați cu cele treizeci și două de semne ale unui Mare Om⁶⁷, fie să nu ating Iluminarea perfectă.”

Buddha Shakyamuni a vorbit astfel, în *Marea Sutră*, despre cei născuți în Tărâmul Pur al lui Amida:

“Ananda, ființele sensibile născute acolo au toate cele treizeci și două de semne fizice ale unui Mare Om, precum și înțelepciune perfectă cu care pătrund adânc în natura tuturor dharmelor și le înțeleg natura subtilă. Puterile lor supranaturale nu au nici un fel de obstacol iar simțurile sunt ascuțite și clare”.

Al 5-lea Legământ:

“Dacă după ce voi deveni un Buddha, oamenii și devașii din tărâmul meu nu își vor aminti toate viețile trecute și nu vor ști măcar evenimentele petrecute în timpul ultimelor o sută de mii de kotis de nayuta de kalpa, fie să nu ating Iluminarea perfectă”.

⁶⁷ Un Mare Om este un Buddha.

Aceasta este una din principalele caracteristici ale unuia care a atins eliberarea din nașterile și morțile repetate, devenind astfel un Buddha - își cunoaște toate viețile trecute din perioada când nu atinsese încă iluminarea. Alte calități vor fi prezentate în următoarele Legăminte. Din nou, expresia “o sută de mii de kotis de nayuta de kalpa” reprezintă de fapt, un număr infinit, așa că nu mai reiau aici explicațiile obișnuite.

Al 6-lea Legământ:

„Dacă după ce voi deveni un Buddha, oamenii și devașii din tărâmul meu nu vor avea ochiul divin prin care să vadă pe o distanță de cel puțin o sută de mii de kotis de nayuta de tărâmurile ale Buddhașilor, fie să nu ating Iluminarea perfectă“.

A vedea totul așa cum dorim și în mod special a fi capabili să ne vedem fostele rude și locurile unde au renăscut în cele șase planuri de existență, precum și forma fizică pe care au luat-o acolo, în noua viață, ne va fi foarte util pentru a le ajuta și salva.

Aceasta, împreună cu facultatea de a ști gândurile tuturor ființelor, care ne este promisă în al 8-lea Legământ, ne va ajuta să știm ce gândesc și cum să relaționăm cu ele, în situația lor prezentă:

“Dacă după ce voi deveni un Buddha, oamenii și devașii din tărâmul meu nu vor avea capacitatea de a ști gândurile celorlalți, cel puțin ale ființelor sensibile din o sută de mii de kotis de nayuta de kalpa de tărâmurile ale Buddhașilor, fie să nu ating Iluminarea perfectă.“
(al 8-lea Legământ)

Călătorind peste tot într-o clipă și după dorința fiecăruia, înseamnă că vom putea să fim mereu împreună cu orice ființă pe care vrem să o ajutăm, după cum ne este promis în al 9-lea Legământ:

„Dacă după ce voi deveni un Buddha, oamenii și devașii din tărâmul meu nu vor avea cu toții puterea supranaturală de a călători peste tot într-o singură clipă, chiar și dincolo de o sută de mii de kotis de nayuta de tărâmurile ale Buddhașilor, fie să nu ating Iluminarea perfectă.“ (al 9-lea Legământ)

De asemenea, deoarece vom putea să călătorim peste tot, vom merge și în alte țărâmurii ale Buddhașilor, le vom asculta învățăturile și le vom aduce omagiile și respectul nostru. Însă chiar și fără să părăsim Țărâmul Pur, vom fi capabili să auzim cu „urechile divine“ învățăturile tuturor Buddhașilor, după cum ne este promis în al 7-lea Legământ:

“Dacă după ce voi deveni un Buddha, oamenii și devașii din țărâmul meu nu vor avea urechi divine cu care să audă învățăturile a cel puțin o sută de mii de kotis de nayuta de Buddha și nu vor putea să și le amintească pe toate, fie să nu ating Iluminarea perfectă”.

(al 7 –lea Legământ)

Nu doar că vom auzi dar ne vom și aduce aminte tot ceea ce ne vor învăța, un lucru minunat când îl comparăm cu starea noastră mentală de acum, când cu greu ne putem aminti chiar și lucrurile mărunte, dar pe cele cu adevărat importante!

De asemenea, în al 10-lea Legământ se spune:

“Dacă după ce voi deveni un Buddha, oamenii și devașii din țărâmul meu vor da naștere la gânduri pline de atașamente, fie să nu ating Iluminarea perfectă”.

A nu avea atașamente înseamnă a trece dincolo de viziunea limitativă a lui “eu și ceilalți”, a percepe toate ființele în același mod și fără discriminare. Aceasta este la fel cu a înțelege vidul tuturor fenomenelor.

În *Marea Sutră* se spune:

„Fie că pleacă sau vin, că înaintează ori stau pe loc, inimile lor sunt fără de atașament, faptele sunt mânate de propria voință și nerestricționate de nimic și nici un gând de discriminare nu sălășluiește în mintea lor. În ei nu există gândul ,eu și ceilalți’, nici ideea de câștig sau conflict. Având mare Compasiune în inima lor pentru a ajuta toate ființele dar și blândețe și autocontrol desăvârșit, ei nu poartă dușmănie și ură nimănui. Liberi de orice obstacole mentale au gânduri pure și nici un fel de lenevie. [...] Trupurile lor

samsarice și patimile rele s-au stins împreună cu ultimele tendințe karmice. [...] Înțelepciunea lor este asemenea oceanului adânc iar Samadhiul precum regele munților. [...] Ei sunt asemenea marelui pământ deoarece nu au gânduri discriminative de genul ‚pur’ sau ‚împur’, ‚frumos’ sau ‚urât’. [...] sunt asemenea cerului pentru că nu au nici un fel de atașament. [...] și asemenea unui cârd de păsări jucăușe pentru că nu au nimic pe care să-l numească al lor. [...] Din nou, ei sunt asemenea cerului nesfârșit pentru că a lor Compasiune ajunge peste tot fără nici un fel de discriminare.

Invidia nu mai există în inima lor și de aceea, nu sunt geloși pe superioritatea celorlalți. [...] Astfel au ajuns ei lumini ale lumii și câmpuri de merite supreme; întotdeauna acționând ca învățători, nu au nici un gând de discriminare, aversiune sau atașament.”

Așa cum este promis în al 16-lea Legământ, nici un fel de rău nu poate fi găsit în cei care s-au născut în Tărâmul Pur:

“Dacă după ce voi deveni un Buddha, oamenii și devașii din tărâmul meu chiar și numai vor auzi de vreo faptă rea, fie să nu ating Iluminarea perfectă.”

Acest legământ nu presupune că cei născuți în Tărâmul Pur nu au cunoștință de suferința din samsara sau că nu fac nimic pentru a-i pune capăt, ci că în ei înșiși, ca persoane illuminate, nu există nici un fel de rău, ignoranță ori suferință. Ei pot ajuta pe ceilalți deoarece sunt pentru totdeauna liberi de orice obstacole interne sau externe.

Pentru că nu au nici un fel de atașamente, ignoranță sau patimi oarbe, fericirea perfectă este starea naturală a celor născuți în Tărâmul Pur, așa cum este promis în al 39-lea Legământ:

“Dacă după ce voi deveni un Buddha, oamenii și devașii din tărâmul meu nu vor trăi o bucurie și plăcere comparabilă cu cea a unui călugăr care și-a stins toate patimile, fie să nu ating Iluminarea perfectă”. (al 39-lea Legământ)

Chiar și hainele promise în al 38-lea Legământ pentru a le acoperi trupurile transcendente, nu sunt lumești, ci ornamente Dharmice - manifestări ale karmei lor pure:

“Dacă după ce voi deveni un Buddha, oamenii și devașii din Tărâmul meu nu vor primi îmbrăcăminte imediat ce gândul la ele apare în mintea lor și dacă aceste robe extraordinare, lăudate și prescrise de Buddhași, nu le vor fi oferite în mod spontan și de asemenea, dacă vor avea vreodată nevoie să fie reparate și cusute, spălate, înnălbite sau revopsite, fie să nu ating Iluminarea perfectă”.

(al 38-lea Legământ)

Însă indiferent de ce cuvinte, nume sau alte metode accesibile nouă folosim pentru a-i descrie pe cei din Tărâmul Pur și manifestările asociate lor, nu putem reuși cu adevărat să-i înțelegem la nivelul la care suntem acum de ființe neiluminate, deoarece, așa cum spune al 27-lea Legământ, ei sunt dincolo de orice descriere și orice experiență din lumea oamenilor sau a zeilor:

“Dacă după ce voi deveni un Buddha, ființele sensibile vor putea, chiar și cu ochiul divin, să distingă pe nume și să calculeze numeric toate miriadele de manifestări strălucitoare și glorioase oferite oamenilor și devașilor din Tărâmul meu, în toate detaliile lor extraordinare și dincolo de orice descriere, fie să nu ating Iluminarea supremă”. (al-27-lea Legământ)

Apoi, al 15-lea Legământ explică un alt punct important:

*“Dacă după ce voi deveni un Buddha, oamenii și devașii din Tărâmul meu vor avea vieți limitate, cu excepția celor care doresc ei înșiși să le scurteze **în conformitate cu legămintele lor originare**, fie să nu ating Iluminarea perfectă”.*

Cei născuți în Tărâmul Pur au trecut dincolo de moarte și de aceea, trupurile lor transcendente au viață nesfârșită. Ei își pot scurta prezența în Tărâmul Pur oricând doresc în cazul în care aleg o misiune în diferitele lumi samsarice sau pot fi în Tărâmul Pur și în alte lumi în același timp.

Expresia “**în conformitate cu legămintele lor originare**”, apare de asemenea, în al 22-lea Legământ: “*cei care doresc să propovăduiască și să călăuzească ființele sensibile în conformitate cu legămintele lor originare*”. Acesta este un aspect foarte important ce trebuie luat în considerare când discutăm starea celor născuți în Tărâmul Pur prin poarta Legământului Principal. Așa cum am explicat în capitolul dedicat celui de-al 22-lea Legământ, “legămintele originare” sunt de fapt, cele patru legăminte principale de Bodhisattva și legămintele lui Samantabhadra – adică principiile călăuzitoare ale carierei nesfârșite de salvare a celorlalte ființe pe care o începem imediat ce ne naștem în Tărâmul Pur. **Aceasta dovedește că termenii “oamenii și deașii din tărâmul meu” și “bodhisattva din tărâmul meu” se referă la aceeași categorie de ființe – toți cei născuți în Tărâmul Pur prin poarta Legământului Principal (poarta credinței simple în Buddha Amida) și care, după atingerea acolo a Buddheității se întorc în samsara ca Bodhisattva Iluminați pentru a salva toate ființele.** Dacă “*oamenii și deașii*” erau termeni referitori la starea lor de existență de înainte de nașterea în Tărâmul Pur, expresia “*bodhisattva din tărâmul meu*” din următoarele legăminte indică mai precis ce au devenit aceste ființe după ce s-au născut și au atins acolo Buddhitatea – anume Bodhisattva Iluminați sau altfel spus, Buddha care se manifestă ca Bodhisattva, asemenea lui Samantabhadra, Avalokitesvara, Vajrapani etc.

Există de asemenea, un alt termen care-i descrie pe cei născuți în Tărâmul Pur prin poarta Legământului Principal – “*sravaka din tărâmul meu*”, care apare în al-14-lea Legământ:

“Dacă după ce voi deveni un Buddha, numărul sravaka din tărâmul meu va putea fi cunoscut, chiar dacă toate ființele și pratiekabuddha din acest univers de o mie de milioane de lumi le-ar număra timp de o sută de mii de kalpa, fie să nu ating Iluminarea perfectă”.

“Sravaka” este folosit adeseori pentru a-l descrie pe cel care caută să atingă Nirvana pentru el însuși, dar în acest legământ își păstrează sensul original de “discipol” sau “ascultător” (cel ce ascultă Dharma). **Așadar, ni se promite că toate ființele născute în Tărâmul Pur**

sunt discipolii personali ai lui **Buddha Amida**. Numărul lor este infinit deoarece ei vin să se nască în Tărâmul Pur din toate colțurile samsarei și vor continua să vină în viitorul nesfârșit. Așadar, din nou, **nu există nici o diferență între “oamenii și deașii din tărâmul meu”, “bodhisattva din tărâmul meu” și “sravaka din tărâmul meu”**. Aceste cuvinte se referă la același lucru – la noi înșine după ce ne vom naște în Tărâmul Pur prin Legământul Principal și vom atinge acolo Iluminarea supremă.

*

În următoarele explicații mă voi concentra pe legămintele în care apare expresia “bodhisattva din tărâmul meu”. Aceste legămintele sunt de asemenea, o elaborare a diferitelor aspecte deja promise în al 22-lea Legământ. Așadar, în al 23-lea și al 24-lea Legământ se promite din nou că cei care ating Buddheitatea în Tărâmul Pur al lui Amida și se vor manifesta pentru totdeauna ca Bodhisattva⁶⁸, pot merge peste tot în cele zece direcții ale universului pentru a aduce

⁶⁸ Așa cum am explicat în capitolul dedicat celui de-al 22-lea Legământ, există două tipuri de Bodhisattva:

1. Bodhisattva în aspirație, care au făcut legămintele de a deveni Buddha pentru ei și toate ființele, dar care sunt încă pe cale și neiluminați (ne-Buddha). Oricine își asumă acum legămintele de Bodhisattva prezentate la capitolul respectiv poate fi numit un bodhisattva în aspirație. Unii bodhisattva pot fi mai avansați decât alții, din punct de vedere spiritual și pe diferite nivele de dezvoltare, însă atât timp cât încă nu au atins Iluminarea perfectă, îi includem totuși, în această categorie.

și

2. Bodhisattva care au atins deja Buddheitatea sau Iluminarea perfectă dar care nu rămân retrași în propria Iluminare. Aceștia sunt de fapt, **Buddha care se manifestă ca Bodhisattva**. Cei care se nasc în Tărâmul Pur prin poarta Legământului Principal devin astfel de Buddha care se manifestă ca Bodhisattva. Vă rog, citiți cu atenție explicațiile celui de-al 22-lea Legământ din această carte.

ofrande tuturor Buddhașilor, a-i slăvi și venera din recunoștință pentru călăuzirea și bunăvoința lor⁶⁹:

“Dacă după ce voi deveni un Buddha, bodhisattva din tărâmul meu care vor aduce ofrandă tuturor Buddhașilor prin puterea mea transcedentală, nu vor fi capabili să ajungă în nenumărate și nesfârșite kotis de nayuta de tărâmurile ale Buddhașilor în timpul necesar unei mese obișnuite, fie să nu ating Iluminarea perfectă”.
(al 23-lea Legământ)

“Dacă după ce voi deveni un Buddha, bodhisattva din tărâmul meu nu vor putea să facă după cum doresc, fapte merituose de venerare a Buddhașilor cu ofrande pe care ei înșiși le aleg, fie să nu ating Iluminarea perfectă. (al 24-lea Legământ)

Asta deoarece Bodhisattva iluminați din Tărâmul Pur pot vedea clar ca și cum s-ar uita într-o oglindă, toate tărâmurile Buddhașilor din cele zece direcții, așa cum ne este promis în al 40-lea Legământ:

“Dacă după ce voi deveni un Buddha, bodhisattva din tărâmul meu care doresc să vadă nesfârșitele și glorioasele tărâmurile ale Buddhașilor din cele zece direcții, nu le vor putea vedea pe acestea reflectate în copacii plini de nestemate precum într-o oglindă clară, fie să nu ating Iluminarea perfectă.”

În al 25-lea, al 29-lea și al 30-lea Legământ se promite că Bodhisattva iluminați din Tărâmul Pur vor avea înțelepciune nelimitată și de neîntrecut cu care să instruiască ființele de peste tot în conformitate cu capacitățile lor:

“Dacă după ce voi deveni un Buddha, bodhisattva din tărâmul meu nu vor putea propovădui Dharma cu înțelepciune atot-știutoare, fie să nu ating Iluminarea perfectă”.
(al 25-lea Legământ)

⁶⁹ În al 22-lea Legământ se promite că Bodhisattva din Tărâmul Pur vor aduce *“ofrande Buddhașilor și Tathagatașilor de-a lungul celor zece direcți”*. Vezi explicațiile acestui legământ din această carte.

“Dacă după ce voi deveni un Buddha, bodhisattva din tărâmul meu nu vor avea elocvență și înțelepciune în susținerea, recitarea și propovăduirea sutrelor, fie să nu ating Iluminarea perfectă.”

(al 29-lea Legământ)

“ Dacă după ce voi deveni un Buddha, înțelepciunea și elocvența bodhisattvașilor din tărâmul meu va fi limitată de ceva, fie să nu ating Iluminarea perfectă”.

(al 30-lea Legământ)

Acest aspect este de asemenea, conținut în al 22-lea Legământ unde se spune că cei născuți în Tărâmul Pur ,” *iluminează ființe sensibile numeroase precum nisipurile Gangelui și le stabilesc în cea mai înaltă și perfectă Iluminare”.*

Ei pot de asemenea, să audă în mod spontan orice învățătură doresc, după cum se promite în al 46-lea Legământ:

“Dacă după ce voi deveni un Buddha, bodhisattva din tărâmul meu nu vor fi capabili să audă în mod spontan orice învățături doresc, fie să nu ating Iluminarea perfectă”.

(al 46-lea Legământ)

Acești Bodhisattva iluminați, **adică noi după ce ne naștem în Tărâmul Pur al lui Amida**, se pot angaja în salvarea și călăuzirea ființelor sensibile deoarece au manifestări (“corpuri”) precum ale zeului-Vajra Narayana:

“Dacă după ce voi deveni un Buddha, va exista vreun bodhisattva în tărâmul meu care să nu fie înzestrat cu corpul zeului-Vajra Narayana, fie să nu ating Iluminarea perfectă”.

(al 26 - lea Legământ)

Zeul-Vajra⁷⁰ Narayana este de fapt, Vajrapani (din sanscritul “vajra” care se traduce prin “tunet” sau “diamant” și “pani” – tradus ad-literam prin “în mână”)⁷¹, unul din cei mai importanți Bodhisattva iluminați din buddhismul Mahayana. El este protectorul Dharmei lui Buddha și reprezintă Puterea tuturor Buddha. La fel cum Bodhisattva Samantabhadra, menționat în al 22-lea Legământ, reprezintă activitatea nesfârșită a tuturor Buddha de salvare a ființelor, Vajrapani reprezintă Puterea nelimitată a acestora⁷². Ce minunat este că după ce vom renaște în Tărâmul Pur vom fi exact precum acești doi mari Bodhisattva Iluminați! La fel ca Samantabhadra vom fi întotdeauna activi în Samsara și asemenea lui Vajrapani vom fi atotputernici! Iar pentru că Vajrapani este un protector al Dharmei și noi o vom proteja la nesfârșit și vom distruge înțelegerile greșite.

În iconografia buddhistă Vajrapani este adeseori reprezentat ca războinic dur și agresiv, ținând în mâna dreaptă o vajra iar în mâna stângă o frânghie cu care leagă demonii. În unele imagini el are o coroană de cranii⁷³ iar în altele poartă o coroană Bodhisattva cu cinci colțuri ce simbolizează puterea celor cinci Buddha principali (Vairocana, Akshobhya, Amida, Ratnasambhava, Amoghasiddhi) și are un al treilea ochi.

⁷⁰ Aici cuvântul “zeu” nu este folosit în sensul de ființă limitată din punct de vedere karmic de tărâmurile zeilor, deși uneori Vajrapani poate apărea/se poate manifesta ca zeu protector.

⁷¹ În Japonia, Vajrapani este cunoscut cu numele de Kongojin (“mână de diamant”), acesta manifestându-se sub forma a doi zei-protectori ai Dharmei, reprezentați adeseori de două statui de războinici musculoși la intrarea în templele buddhiste. Numele lor este Misshaku Kongo și Naraen Kongo. **“Naraen” este echivalentul sanscritului “Narayana”.**

⁷² De asemenea, Avalokitesvara reprezintă marea Compasiune a Buddhașilor, Majushri – înțelepciunea lor iar Tara – faptele lor miraculoase.

⁷³ Coroana de cranii este de asemenea, un simbol iconografic al lui Mahakala.

CAPITOLUL IV

Legăminte referitoare la bodhisattva din alte țări

Legăminte referitoare la bodhisattva din alte tărâmurî

Următoarele legăminte sunt asociate cu ființele avansate pe calea buddhistă dar care nu se află în Tărâmul Pur. Astfel de ființe sunt bodhisattva pe diferite niveluri de dezvoltare spirituală, dar care nu au atins Iluminarea, adică bodhisattva care nu sunt încă Buddhași.

Însă, înainte de a trece la această categorie de ființe, vreau să explic puțin cazul special al celui de-al 28-lea Legământ în care se folosește expresia “bodhisattva din tărâmul meu” care “au puține merite”:

“Dacă după ce voi deveni un Buddha, bodhisattva din tărâmul meu, chiar și cei cu puține merite, nu vor fi capabili să vadă copacul Bodhi care are nenumărate culori și este înalt de patru milioane de li, fie să nu ating Iluminarea perfectă”.

Acest Legământ se referă la stările de existență trecute ale actualilor Bodhisattva Ilumiinați din Tărâmul Pur, când ei erau bodhisattva neilumiinați și în aspirație (bodhisattva în aspirație), trăind în alte tărâmurî. Deși atunci erau bodhisattva cu puține merite, după ce s-au născut în Tărâmul Pur și au atins Buddhitatea au devenit capabili să vadă copacul Bodhi al lui Buddha Amida. Așadar, **“puține merite” se referă la stările de existență de înainte de nașterea în Tărâmul Pur iar “bodhisattva din tărâmul meu” face referire la starea lor actuală de Bodhisattva Ilumiinați din Tărâmul Pur.**

Acestea fiind spuse, haideți să înțelegem legămintele despre bodhisattva din alte tărâmurî. Încep cu al 34-lea Legământ care nu conține exact cuvintele “*bodhisattva din tărâmurile altor direcții*”, dar se referă în mod clar la ei:

“Dacă după ce voi deveni un Buddha, ființele sensibile din nesfârșitele tărâmurî de neconceput ale Buddhașilor din cele zece direcții, care au auzit Numele meu, nu vor câștiga viziunea de bodhisattva a non-apariției tuturor dharmelor și nu vor obține

diferite dharani profunde, fie să nu ating Iluminarea perfectă.” (al 34-lea Legământ)

Ființele sensibile care sunt deja pe calea de bodhisattva, auzind Numele lui Amida, ating “viziunea non-apariției tuturor dharmelor”, care este, în conformitate cu *Marea Sutră*, ceva ce numai bodhisattva cu capacități superioare pot dobândi:

“Cei cu capacități superioare ating nenumărate merite prin viziunea non-apariției tuturor dharmelor. Acei bodhisattva nu vor mai renaște niciodată în târâmurile rele înainte de a deveni Buddhași”.

Când cuvântul “dharma” este folosit cu “d” mic se referă la toate fenomenele existenței în general⁷⁴. Așadar, un bodhisattva superior⁷⁵ care nu se află în Tărâmul Pur dar aude și acceptă Numele lui Amida, realizează imediat adevăruri fundamentale despre existența fenomenală. Pe scurt, “viziunea non-apariției tuturor dharmelor” este trezirea spirituală profundă în care adeptul înțelege – într-un mod care nouă, ființelor obișnuite, ne este imposibil de înțeles în stadiul în care ne aflăm acum⁷⁶ – că din perspectiva realității ultime nimic nu apare sau dispare cu adevărat.

Dharani sunt fraze mistice care conțin semnificații profunde ale Dharme și care ne ajută să ne amintim învățătura și să ne îmbunătățim concentrarea. Astfel de dharani sunt de asemenea, obținute de acești bodhisattva.

De asemenea, în al 48-lea Legământ sunt menționate toate cele trei viziuni legate de dharme sau fenomenele existențiale:

„Dacă după ce voi deveni un Buddha, bodhisattva din târâmurile celorlalte direcții care aud Numele meu nu vor câștiga instantaneu

⁷⁴ Așadar, nu trebuie confundat cu “Dharma”, ceea ce înseamnă învățătura buddhistă.

⁷⁵ Bodhisattva superior dar încă neiluminat.

⁷⁶ Exact din acest motiv nu insistăm aici pe explicarea în amănunt a “viziunii non-apariției tuturor dharmelor”.

prima, a doua și a treia viziune în natura dharmelor și nu vor sălășlui cu fermitate în adevărurile realizate de toți Buddha, fie să nu ating Iluminarea supremă“.

Cele trei viziuni sunt:

1. Viziunea realității prin auzul sunetelor sacre
2. Viziunea realității prin punerea în acord cu aceasta
3. Viziunea non-apariției tuturor dharmelor așa cum a fost explicată la al 34-lea Legământ.

Așadar, adevărul despre natura tuturor fenomenelor devine clar bodhisattvașilor din alte țărâmurii care acceptă Numele lui Amida.

Bodhisattvașii din alte țărâmurii care aud și acceptă Numele lui Amida ating de asemenea, samadhiul *“egalității universale”* (*samantānugata*), în care se pot vedea nenumărații Buddha. Asta este promis în al 45-lea Legământ:

“Dacă după ce voi deveni un Buddha, bodhisattva din țărâmurile celorlalte direcții care aud Numele meu nu vor atinge cu toții samadhiul egalității universale și în timp ce sălășluiesc în el, nu vor putea să-i vadă mereu pe toți Tathagata cei imposibil de conceput sau măsurat, până când ei înșiși vor deveni Buddhași, fie să nu ating Iluminarea perfectă”.

De asemenea, ei ating samadhiul numit *“eliberare pură”*, după cum este promis în al 42-lea Legământ:

“Dacă după ce voi deveni un Buddha, bodhisattva din țărâmurile celorlalte direcții care aud Numele meu nu vor atinge cu toții samadhiul numit ‘eliberare pură’ și în timp ce sălășluiesc în ei, fără să își piardă concentrarea, nu vor putea să aducă ofrande în același moment tuturor Buddhașilor de neconceput și nemăsurat – celor mai Onorați din lume – fie să nu ating Iluminarea perfectă.”

Acest samadhi este legat de capacitatea de a-i vedea pe nenumărații Buddha în același moment și întotdeauna. Astfel, acești bodhisattva le pot aduce ofrande tuturor în același timp.

Al 37-lea Legământ promite:

“Dacă după ce voi deveni un Buddha, oamenii și dezașii din nenumăratele tărâmurii de neconceput ale Buddhașilor din cele zece direcții care, auzind Numele meu, se prosternază până la pământ pentru a mă venera, se bucură întru credință și îndeplinesc practicile bodhisattva, nu vor fi respectați de toți deva și oamenii lumii, fie să nu ating Iluminarea perfectă”.

În acest caz, auzirea Numelui este legată de “bucuria întru credință”. Astfel de bodhisattva care pot avea trupuri de oameni sau zei (deva) merită respectul tuturor ființelor în primul rând pentru că acceptă Numele lui Amida în credință. Însă chiar și cei ce nu ” îndeplinesc practicile bodhisattva”, dar “, se bucură întru credință” merită de asemenea, respectul tuturor dezașilor și al oamenilor. Acest aspect este menționat în multe părți ale scrierilor sacre unde cei care rostesc Numele cu credință sunt numiți “lotuși albi” sau “ființe rare”, chiar dacă nu sunt de fapt, decât oameni obișnuiți. Iar motivul pentru care sunt numiți astfel este că rostesc nembutsul credinței, nu pentru că îndeplinesc practicile bodhisattva. Așadar, principalul aspect al acestui legământ nu sunt practicile bodhisattva, ci auzirea cu credință a Numelui. Și, după cum a spus Shinran: “*cuvântul ‘ a auzi ’ înseamnă că ființele sensibile, auzind cum a apărut Legământul lui Buddha – originea și împlinirea lui – sunt cu totul fără nici o îndoială”.* Astfel, shinjin (credința) este ceva ce pot avea atât bodhisattvașii avansați pe Cale din alte tărâmurii cât și oamenii obișnuiți din această lume. Unii oameni cu credință (shinjin) pot fi capabili să îndeplinească practicile bodhisattva iar alții nu, însă ambii, dacă au credință adevărată, merită respectul tuturor oamenilor și dezașilor. De aceea, putem spune că al 37-lea Legământ poate fi trecut în această categorie a bodhisattvașilor din alte tărâmurii dar în același timp, trece dincolo de ea, referindu-se în esență la toate ființele care se încred în Amida.

În al 36-lea Legământ se promite că la sfârșitul acestei vieți, bodhisattva din alte țărâhuri vor putea întotdeauna să îndeplinească practicile sacre până la atingerea Buddhității:

“Dacă după ce voi deveni un Buddha, bodhisattva din nesfârșitele țărâhuri de neconceput ale Buddhașilor din cele zece direcții, care au auzit Numele meu, nu vor îndeplini pentru totdeauna practicile sacre, după această viață și până la atingerea Buddhității, fie să nu ating Iluminarea perfectă”.

Expresia “până la atingerea Buddhității”, care se întâlnește și în alte legăminte despre bodhisattva din alte țărâhuri, este o dovadă că acești bodhisattva sunt avansați din punct de vedere spiritual, însă nu au devenit încă Buddhași. Deoarece au acceptat Numele lui Amida, nu vor mai cădea niciodată înapoi pe Cale și nu își vor abandona vreodată practica spirituală pe care o urmează “până la atingerea Buddhității”.

Promisiunea că vor îndeplini pentru totdeauna practicile merituoase de bodhisattva este conținută de asemenea, în al 44-lea Legământ, unde se spune și că o bucurie imensă umple inimile acestor ființe superioare:

“Dacă după ce voi deveni un Buddha, bodhisattva din țărâmurile celorlalte direcții care aud Numele meu, nu vor dansa de bucurie, nu vor îndeplini practicile bodhisattva și nu vor câștiga merite enorme, fie să nu ating Iluminarea perfectă”.

Atingerea stadiului din care nu vor mai retrograda este menționat special în al 47-lea Legământ:

“Dacă după ce voi deveni un Buddha, bodhisattva din țărâmurile celorlalte direcții care aud Numele meu, nu vor intra instantaneu în stadiul de non-retrogresiune, fie să nu ating Iluminarea supremă”.

În al 41-lea Legământ este promis că astfel de bodhisattva care acceptă Numele lui Amida nu vor avea niciodată corpuri imperfecte

în toate stările de existență în care vor mai renaște până la atingerea Buddhității:

“Dacă după ce voi deveni un Buddha, bodhisattva din țărmurile celorlalte direcții care aud Numele meu vor mai avea vreodată, până când vor deveni Buddhași, organe de simț defecte sau incomplete, fie să nu ating Iluminarea perfectă”.

Astfel de bodhisattva se vor naște întotdeauna în familii bune (nobile), unde vor avea condiții potrivite pentru a-și urma practicile buddhiste:

“Dacă după ce voi deveni un Buddha, bodhisattva din țărmurile celorlalte direcții care aud Numele meu nu vor renaște, după moarte, în familii nobile, fie să nu ating Iluminarea perfectă”. (al 43-lea Legământ)

